БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 106

7 ИЮЛЬ ЧОРШАНБА 1954 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Совет Иттифоқида (1-нчи бет).

Бахтли оналик учун партия, ҳукуматимизга раҳмат! Е. Мажерина. — Кўп болали оналарга ғамхўрликни янада кучайтирайлик. **Ҳамид Ғулом.** — Она. **З. Дадабоева.** — Партия ва ҳукуматдан чексиз миннатдормиз (2-нчи бет).

Ж. Илҳомова. — Совет давлатининг оналар ва болалар тўғрисидаги ғамхўрлиги (2-нчи бет).

Дала ишларини КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарори асосида уюштирайлик! (3-нчи бет).

ССCР ХАЛҚЛАРИНИНГ ҚАРДОШЛИК ОИЛАСИДА. **В. С. Тотоев.** — Дўстликнинг буюк кучи (3-нчи бет).

СССРда атом энергияси блан ишлайдиган биринчи саноат электростанцияси ишга туширилганига доир (4-нчи бет).

Халқ овозига қўйиш натижалари тўғрисида Отто Гротевольнинг айтганлари (4-нчи бет).

Вьетнамдаги икки қўмондонликнинг музокаралари (4-нчи бет).

Четэл касаба союзлари вакилларининг Ўзбекистонда бўлиши (4-нчи бет).

Она ва болалар тўғрисида буюк ғамхўрлик

Эртага — 8 июльда СССР Олий Совети Президиумининг «Ҳомиладор хотинларга, кўпболали ва болали ёлғиз оналарга давлат ёрдамини кўпайтириш, оналар ва болалар муҳофазасини кучайтириш тўғрисида, «Қаҳрамон она» деган фахрий унвон белгилаш ва «Оналик шуҳрати» ордени ҳамда «Оналик медали» деган медаль та'сис этиш тўғрисида»ги Фармони э'лон қилинганига 10 йил тўлади.

Бу Фармон чиқарилгандан буён ўтган давр ичида кўпболали оналарга ва болали ёлғиз оналарга давлатимиз томонидан юз миллионларча сўм ёрдам берилди. Биргина республикамизда 10 йил мобайнида кўпболали ва болали ёлғиз оналарга 1.282.854 минг сўм, шу жумладан Тошкент областида 192 миллион сўмдан ортиқ нафақа тўланди. Областимизда 245 кўпболали онага «Қаҳрамон она» деган юксак унвон берилди. 28 мингдан кўп аёл «Оналик шуҳрати» орденлари ва «Оналик медали» медали блан мукофотланди. Бу фактлар бизнинг социалистик Ватанимизда она ва болалар ҳақида ғамхўрлик қилиш — умумдавлат аҳамиятига эга бўлган улуғ иш эканлигини кўрсатади.

Совет хокимияти барпо этилган биринчи кунларданоқ Коммунистик партия ва Совет ҳукумати она ва болалар тўғрисида, уларнинг турмуш эҳтиёжларини яхшилаш ҳақида ғамхўрлик қилабошладилар, ўз Ватанига муносиб авлод тарбиялаб етиштираётган оналаримизнинг қадрини, шон-шуҳратини юксакликка кўтардилар.

Дун'ёда энг демократик ҳисобланган совет социалистик тузуми мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий ва хўжалик ҳаётида хотин-қизларнинг актив иштирок қилишлари учун кенг йўл очиб берди. Хотин-қизларни шу даврга қадар ҳуқуқсиз қилиб келган ҳамма нарсани бизнинг қонунимиз тарихда биринчи марта йўқ қилди. Жамиятнинг ярмини ташкил этган хотин-қизлар Улуғ Октябрь социалистик революциясига қадар сиёсий ҳуқуқларнинг ҳаммасидан маҳрум қилинган эдилар. Ўтмишда чоризмнинг мустамлакачилик сиёсати жабрини, феодаллар, диндорлар жабрини тортган ва хор-зор этилган ўзбек хотин-қизлари айниқса оғир аҳволда яшар эдилар. Фақат Совет ҳокимиятигина хотин-қизларга ижтимоий-сиёсий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида актив қатнашиш, илм, фан ва маданиятдан баҳраманд бўлиш имкониятларини яратиб берди. Фақат совет тузуми туфайлигина оналаримиз умумхалқнинг иззат ва ҳурматига сазовар бўлдилар. Она — социалистик Ватанимиздаги энг фахрли ва ҳурматли граждандир. Совет кишиларининг ўз жонажон Ватанини она номи блан аташи — халқимизнинг онага бўлган муҳаббати ва ҳурматининг ёрқин намунасидир.

Улуғ пролетар ёзувчиси Алексей Максимович Горький ҳурматли оналаримиз тўғрисида бундай деган эди:

«Онани ҳурмат қилайлик, она муҳаббати бепоёндир, унинг кўкси бутун оламни боқиб етиштирган! Инсондаги гўзал нарсаларнинг ҳаммаси қуёш нурларидан ва онанинг кўкрак сутидан баҳраманд бўлган, — мана шу нарса бизларни турмушга муҳаббат блан қарашга чорлайди. Қуёш бўлмаса гуллар очилмайди, севги, муҳаббатсиз — бахт йўқ, хотин-қизсиз муҳаббат йўқ, онасиз шоир ҳам йўқ, қаҳрамон ҳам йўқ!»

Шонли Коммунистик партиямизнинг буюк ва енгилмас идеяларидан, КПСС Марказий Комитети сентябрь, февраль-март ва июнь Пленумларининг қарорларидан илҳомланаётган, СССР Конституциясининг порлоқ қуёши остида бахтли ҳаёт кечираётган оналаримиз ўз ҳаёти, болаларининг бахт-саодати тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилинаётганлиги учун партия ва ҳукуматимиздан чексиз миннатдордирлар. Улар зиммаларига коммунизмнинг бўлажак қурувчилари — болаларни тарбиялашдек муҳим ва фахрли вазифа юклатилганлигини яхши англаб, бу вазифани шараф блан адо этмоқдалар, ўзларининг бутун куч ва билимларини коммунизм қурилиши ишига сафарбар этмоқдалар, халқ хўжалигининг барча тармоқларини янада ривожлантириш юзасидан авж олиб кетган умумхалқ социалистик мусобақасида актив қатнашмоқдалар.

Партия ва ҳукуматимизнинг халқ бахт-саодати тўғрисида қилаётган ғоят катта ғамхўрликлари совет оналари турмуш даражасининг тобора юксалиб боришини та'минламоқда. СССРда оналик ва болаликни муҳофаза қилишни, хотин-қизлар меҳнатини муҳофаза қилишни та'минлайдиган дун'ёда энг илғор қонунлар амалга оширилган. Совет давлати кўпболали оналар ва ёлғиз оналар тўғрисида доимий равишда ғамхўрлик қилиб, уларга моддий ёрдам кўрсатмоқда, болаларни тарбиялашда ёрдам бермоқда. Мактаблар, болалар боғчалари ва яслилар қуриш учун, пионер лагерьлари ва болалар санаторияларини учун қилинаётган харажатлар йилдан-йилга кўпаймоқда.

Совет оиласи моддий даражасининг юксалиши болаларимиз фаровонлигини оширмоқда. Партия ва ҳукумат совет болаларига чинакам қувноқ ва бахтиёр болаликни та'минлаб берди. Мамлакатимиздаги энг гўзал нарсаларнинг ҳаммаси меҳр-муҳаббат блан ҳаётбахш совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбияланаётган бахтиёр ва қувноқ болаларимизникидир.

Капиталистик мамлакатларда неча ўн миллионлаб она ва болалар қашшоқлик шароитида кун кечирмоқдалар, оч-яланғоч қолиб, кулбаларда, вайрон бўлган биноларнинг харобазорлари орасида яшамоқдалар. Ҳозирги вақтда Америка Қўшма Штатлари бошчилик қилаётган империалистик мамлакатлар томонидан юргизилаётган янги урушга тайёргарлик кўриш ва зўр бериб қуролланиш сиёсати ғоят катта харажатларни талаб этмоқда, бу харажатлар эса ишчи ва деҳқонлар зиммасига, уларнинг оилалари зиммасига оғир юк бўлиб тушмоқда. Бутун дун'ёдаги яхши ниятли юз миллионларча кишилар янги жаҳон урушига тайёргарлик кўраётган ва кўпмиллионлаб она ва болаларни очликка, қашшоқликка, муҳтожликка маҳкум қилаётган империалистларнинг авантюристик сиёсатига қарши чиқмоқдалар. Ўз мамлакатининг оташин ватанпарварлари бўлган совет хотин-қизлари халқаро хотин-қизлар ҳаракатининг олдинги сафларида бориб, тинчлик ва демократия ишининг ғалаба қилиши учун халқ демократияси мамлакатларининг хотин-қизлари блан, капиталистик мамлакатлардаги ва мустамлакалардаги меҳнаткаш хотин-қизлар блан дўстона интернационал алоқаларини ривожлантирмоқдалар.

Мамлакатимизда коммунистик қурилишнинг муҳим вазифалари партия ташкилотларидан хотин-қизларни саноатдаги, транспортдаги, қурилишдаги, қишлоқ хўжалигидаги меҳнатга янада кўпроқ тортишни, хотин-қизлар ўртасида оммавий-сиёсий ва маданий-оқартув ишларини кучайтиришни, уларнинг ишлабчиқариш малакасини ва маданий-техника савиясини кўтариш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилишни, хотин-қизларни партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотларида раҳбарлик ишларига дадил кўтаришни талаб қилади. Маҳаллий, партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотлари хотин-қизларнинг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилаш тўғрисида ғамхўрликни кучайтиришлари, оналарга алоҳида меҳрибонлик кўрсатишлари, болаларни тарбиялашда уларга яқиндан ёрдам беришлари лозим.

Совет оналари улуғ ғамхўрликка жавобан ўзларининг актив, ижодий меҳнати блан бундан буён ҳам Ватанимизнинг шон-шуҳратини, бойлигини, унинг куч ва қудратини оширадилар, мамлакатимизда коммунизм қуриш учун курашувчиларнинг биринчи сафларида борадилар, ҳар қандай қийинчиликларни енгаоладиган, ўз халқига ва Совет Ватанига содиқ бўлган меҳнатсевар, мард ёш авлодни тарбиялаш учун бутун куч ва ғайратларини аямайдилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети **қарор қилдилар:**

1. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари та'сис этилиб, бу кўчма Қизил байроқлар ғалла ҳосилини ўриб-йиғиб олиш, янчиш, уруғлик фонди жамғариш ва давлатга ғалла топшириш планларини бажариш юзасидан бошланган социалистик мусобақада энг яхши кўрсаткичларга эришган илғор областьга, машина-трактор станциясига ва совхозга берилсин. Кўчма Қизил байроқлардан биттаси область учун, биттаси машина-трактор станцияси ва биттаси совхоз учун та'сис этилади.

2. Кўчма Қизил байроқлар 1954 йил 10 июльдан бошлаб Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ҳамда Совхозлар министрлигининг тавсиясига биноан берилади.

ОБЛАСТЬ КОЛХОЗЛАРИДА ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1954 ЙИЛ 5 ИЮЛЬГАЧА БЎЛГАН МА'ЛУМОТ

(процент ҳисоби блан)

Районларнинг номи	Культивация		Чопиқ		Озиқлантириш	Суғориш
	IV	V	II	III	II	II
Оққўрғон	89,4	49,4	93,7	55,5	45,0	82,2
Оҳангарон	42,0	1,6	85,0	3,5	10,5	71,7
Бекобод	84,4	26,1	81,9	8,5	28,6	60,9
Бўка	69,3	41,0	95,2	29,5	28,3	69,7
Верхне-волинск	99,0	28,6	85,5	47,0	17,4	32,2
Юқоричирчиқ	100,0	91,7	100,0	53,3	21,1	90,6
Гулистон	100,0	89,4	97,1	53,7	47,6	61,7
Калинин	100,0	100,0	100,0	74,0	36,6	90,7
Мирзачўл	86,5	51,7	94,9	40,0	35,0	40,6
Октябрь	57,2	19,2	84,5	21,8	86,5	70,1
Оржоникидзе	100,0	89,6	99,7	71,6	98,1	98,0
Паркент	2,0	—	60,6	3,0	—	51,0
Пискент	50,2	30,7	69,0	11,3	19,8	76,8
Ўртачирчиқ	91,0	82,4	96,4	57,8	49,4	64,2
Сирдар'ё	93,0	26,7	98,9	85,4	58,0	35,7
Ўртасарой	87,3	63,6	94,0	52,2	32,4	59,5
Ховос	33,7	—	54,9	16,2,	5,0	55,0
Чиноз	100,0	100,0	90,7	57,7	51,1	51,3
Янгийўл	97,0	74,7	99,8	64,3	65,2	36,5

Совет Иттифоқида

СССР матлубот кооперациясининг с'езди ёпилди

5 июльда СССР матлубот кооперацияси вакиллари IV с'ездининг сўнгги мажлиси бўлди.

С'езд Центросоюз правлениесининг ишини асосан ма'қуллади ва ревизия комиссиясининг ҳисоботини тасдиқлади.

Сўнгги мажлисда Центросоюз Совети, правлениесининг раиси ва а'золари, ревизия комиссиясининг раиси ва а'золари сайланди. Центросоюз Совети юз а'зо ва 20 кандидатдан ҳамда Центросоюз правлениеси 15 кишидан иборат қилиб сайланди.

Центросоюз правлениесининг раиси қилиб А. П. Климов сайланди.

С'езд Центросоюз ревизия комиссиясининг раиси қилиб Д. С. Тимофеевни сайлади.

С'езд делегатлари баланд руҳ блан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига ва ССР Иттифоқи Министрлар Советига табрикнома қабул қилдилар. (ТАСС).

«Демократик Германия» виставкаси ёпилди

Горький номидаги Москва маданият ва истироҳот паркида очилган «Демократик Германия» виставкаси 4 июльда ёпилди.

Виставка катта муваффақият қозонди. Москвалилар ва Москавага келган кишиларнинг ярим миллиондан кўпроғи шу виставкани бир ой ичида келиб кўрди.

Виставкани келиб кўрганлар Демократик Германия меҳнаткашларининг саноат, қурилиш, қишлоқ хўжалиги ва маданият соҳасидаги муваффақиятларини кўрсатучи жуда кўп экспонатлар блан ғоят қизиқиб танишдилар.

Баҳолар ёзиладиган дафтарларга бир мингдан кўпроқ киши ўз фикрларини ёзиб қолдирдилар. Совет кишилари виставкадан ўзларининг мамнун бўлганликларини, демократик тараққиёт йўлидан дадил бўлиб бораётган Германия Демократик Республикаси меҳнаткашларига ўзларининг ҳайрихоҳлик ва дўстлик блан қараётганликларини ёзиб қолдирганлар. (ТАСС).

Поляк ёзувчиси Леон Кручковскийга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Халқаро Сталин мукофоти топширилди

5 июльда Кремльнинг Свердлов залида поляк ёзувчиси Леон Кручковскийга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Халқаро Сталин мукофотини топшириш маросими бўлди. Мукофотни топшириш тантанасида пойтахт жамоат ташкилотларининг вакиллари, Москва фабрикалари ва заводларининг ишчилари, фан, адабиёт ва сан'ат арбоблари ҳозир бўлдилар.

«Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Халқаро Сталин мукофотлари комитетининг а'зоси, ёзувчи И. Г. Эренбург лауреатлик дипломини ва олтин медалини Леон Кручковскийга топширар экан, уни фахрий мукофот блан қизғин табриклади.

Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитети раисининг ўринбосари кинорежиссёр С. А. Герасимов, СССР Совет ёзувчилари союзи правлениесининг секретари К. М. Симонов, совет хотин-қизлари Антифашист комитетининг вакили З. П. Троицкая ва театр арбоби Ю. А. Завадский табрик нутқлари сўзладилар.

Сўнгра, Леон Кручковский жавоб нутқи сўзлади:

— Менга муяссар бўлган катта мукофот, — деди у, — мен учун ҳозирги замон ёзувчиси ва жамоат арбоби дуч келиши мумкин бўлган энг қувончли воқиа бўлди.

Азиз дўстлар, бугун, мен мана шу юксак мукофотни қабул қилиб олаётганимда, менга Халқаро Сталин мукофоти лауреати деб берилган номни яхшироқ ва тўлароқ оқлаш учун кучим ва имкониятим борича ҳамма чораларни кўришга ҳаракат қиламан, деб сизларнинг олдингизда, улуғ совет халқи вакилларининг олдида ва'да беришга менга рухсат этингиз.

Леон Кручковский бутун дун'ё халқлари ўртасидаги дўстлик яшасин, деб хитоб қилди. (ТАСС).

Улуғ ҳаёт бўсоғасида

Кремльда Москва ўрта мактабларининг медальлилари ва битириб чиқувчиларининг кечаси

5 июльда Қизил майдон гўё ёшариб кетгандай кўринар эди. Юзларча йигит ва қизлар Кремльга пойтахт ўрта мактабларининг медальлилари ва битириб чиқувчиларининг кечасига бормоқда эдилар.

Кеча соат 7 да Катта Кремль саройида яқиндагина мактаб ўқувчилари бўлган ёшлар, ўқитувчилар, партия ва комсомол ходимлари тўпландилар.

РСФСР Маориф министри И. А. Каиров, РСФСР да хизмат кўрсатган мактаб ўқитувчиси З. К. Краснова ёшларга оқ йўл тилаб нутқ сўзладилар, комсомоллар, ёшлар номидан ВЛКСМ МК секретари З. П. Туманова сўзга чиқди.

Москва мактабларини битириб чиққанлардан олтин медаль блан мукофотланган Юлия Шчеголева ва Олег Храпченков та'сирли нутқ сўзладилар.

— Бу кун, — деди Юлия Шчеголева, — умрбод эсимиздан чиқмайди. Биз улуғ нурли ҳаёт бўсоғасида турибмиз. Совет мактаби бизларни ана шу ҳаётга тайёрлади. У бизга билим берди, кишиларни ва уларнинг меҳнатини ҳурмат қилишга ўргатди, бизни дўстона коллективга жипслаштирди. Мактабдан кетатуриб, биз даставвал жонажон Коммунистик партиясига, Совет ҳукуматига ташаккур сўзлари блан мурожаат қиламиз.

Олег Храпченков ўз ўртоқларининг фикрини ифодалаб берди. У бундай деди:

— Биз коммунизмнинг чинакам қурувчилари бўлишга, кучли, дадил, билимдон ва меҳнатсевар кишилар бўлишга ва'да берамиз. Ватаннинг ғамхўрлигини юз карра қайтаришга ҳаракат қиламиз.

Кремль саройининг ҳамма залларида ёшлар узоқ вақт кўнгил очдилар. Кеча қатнашчилари учун сан'ат усталарининг иштироки блан катта концерт қўйиб берилди. (ТАСС).

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасида

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси Бош комитетининг комиссияси марказий областьлар павильонини қабул қилиб олди. Павильоннинг архитектураси қадимий рус ме'морчилиги руҳига асосланган. Тик қирралик минорали оппоқ бино тошга ўйиб ясалган жимжимадор нақшлар блан чиройлик қилиб ишланган. Павильоннинг бешта зали рассом С. Лучишкин раҳбарлигида безатилган. Калинин области залининг деворлари ёғочга ўйиб ишланган нақшлар блан безатилган, унинг блан қўшни бўлган бинонинг шипидаги безаклар Смоленск каштачилари тўқиган тўрларни эслатади. Иваново ва Владимир областьларининг зали Гусь—Хрустальний заводининг ойналари блан чиройлик қилиб безатилган.

Ҳамма залларда марказий областьлар қишлоқ хўжалигининг асосий тармоқлари — зиғиркорлик, чорвачилик ва сабзавотчилик кенг кўрсатилган. Калинин область Бежецк районидаги Ильич номли колхоз зиғирдан юқори ҳосил етиштириш блан машҳурдир. Донгдор мўл ҳосил устаси, звено бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Е. И. Нилова шу колхозда ишлаб турипти. Зиғирдан мўл ҳосил етиштириш усуллари овозли диограммада кўрсатилади.

... Кнопкани салгина босишингиз блан кичиккина театр саҳнасини эслатадиган кесма эшиклар очилиб кетади. Улар кетидан гўё деразадан кўринаётганидек кенг зиғир далалари кўринади. Комбайн блан ҳосилни ўриш қизғин бораётир, машиналар зиғир пояларини ташимоқда. Бу картина кетидан колхознинг чорвачилик фермалари панорамаси кўринади, сўнгра колхоздаги энг яхши кишиларнинг портретлари кўрсатилади. Сўнгра «Гектаридан олинган бир тонна тола учун» деган беш минутлик овозли фильм кўрсатилади.

Павильон тамошабинлари Калинин областидаги Молотов номли энг яхши чорвачилик совхози блан ҳам худди шу равишда танишадилар.

Марказий областьларнинг чорвадорлари чорва молларининг кўпгина қимматли зотларини етиштирдилар ва яхшиладилар. Кострома областидаги «Караваево» совхозига бирнеча стенд бағишланган. Бу совхоз Кострома қорамолларининг юқори маҳсулдор наслини етиштирган.

Ярославль областидаги «Горшиха» колхози кенг кўрсатилган. Бу колхоз Ярославль жуда яхши зотли сигирлар подасига эга. Донгдор колхознинг сут-товар фермасидаги сигирлар виставканинг чорвачилик шаҳарчасига келтирилган.

Владимир чорвадорлари мамлакатимизда отларнинг «оғир юк тортувчи владимир отлари» деган янги наслни етиштирганлар. Бундай отларни етиштиришда виставка қатнашчиси, Владимир область Суздаль районидаги Будённий номли колхоз катта муваффақиятларга эришган. Павильонда колхоз йилқичилик фермасининг стенди олдига оғир юк тортучи отнинг скульптураси ўрнатилган. Бундай от 10 тоннагача юкни тортаолади.

Ярославль область, Брейтово районидаги Горький номли колхоз павильонда Брейтово зотли чўчқалар фермасини кўрсатади.

Сабзавот, картошка ва сабзавот уруғлари етиштиришда а'ло ишлаган колхозлар ва совхозларнинг тажрибасидан ҳам кўпгина фойдали нарсаларни ўрганиб олиш мумкин. Иваново области, Шуя районидаги Сталин номли колхоз ҳар гектар ердан 500 центнердан карам, 350 центнердан сабзи етиштирган.

Иваново области, Кострома районидаги «Огородник» колхози гектаридан 250 центнердан ва ундан ҳам кўп картошка олмоқда.

Павильонда қишлоқ хўжалик илмий муассасалари — Смоленск тажриба селекция станцияси, Бутуниттифоқ чорвачилик тажриба станцияси, «Ульяновка» мевачилик кўчатзори ва бошқа шу каби муассасаларнинг иши кўрсатилмоқда.

Марказий областьлар бўйича бирнеча минг экспонент виставка қатнашчиси қилиб тасдиқланган. Павильонга кўпгина дон экин боғлари, зиғирпоя боғлари, зиғир толаси, тери, қўй терилари, жун ва жун газламалар, полотналар — хуллас колхоз ва совхозларнинг далаларида етиштирилаётган ҳамда қадимий рус областьларида қишлоқ хўжалик хомаш'ёсидан ишланаётган ҳамма маҳсулотларнинг нусхалари келтирилган. (ТАСС).

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасида. «Деҳқончилик» павильони.

Н. Грановский фотоси (ТАСС фотохроникаси).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети ғўза қатор ораларини ишлашда трактор паркидан фойдаланиш юзасидан областьлар, МТС ва совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1954 йил 20 июньдан 30 июньгача бўлган 10 кунликдаги якунларини кўриб чиқиб, **қарор қилдилар.**

Ўзбекистон ССР Олий Совет Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари июнь ойининг 3-нчи ўнкунлигида бўлган давр ичида ғўзани узунасига ва кўндалангига культивация қилиш, суғориш, эгатлар олиш ва ғўзани озиқлантириш юзасидан йиллик планга нисбатан энг юқори процентга эришган ҳамда ҳарбир чопиқ агрегати блан кунлик ер ишлашда юқори кўрсатгичга эришган, ишни сифатли қилиб бажарган МТСларга, шу жумладан Тошкент область, Мирзачўл районидаги **1-нчи МТС** га (директори ўртоқ **Вастягин**, бош инженери ўртоқ **Ткаченко**, бош агрономи ўртоқ **Сутюшев**), бу МТС узунасига культивация қилишда 28,8 процент, суғориш эгатлари олишда — 16,9 процент ўсишга ва ҳарбир агрегатнинг кунда 12,8 гектардан ерни ишлашига эришган, кўчма Қизил байроқ шу областьнинг Бекобод районидаги 2-нчи МТС дан олиб берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи Сталин **номли 17-нчи совхозда** қолдирилсин (директори ўртоқ **Петров**, бош агрономи ўртоқ **Зокиров**, бош инженери ўртоқ **Болотин**), бу совхоз йиллик культивация планини 78,2 процент бажарган ва июнь ойининг 3-нчи ўн кунлигида ҳарбир трактор блан кунда 6,2 гектардан ғўза қатор ораларини ишлашга эришган.

Ёш мутахассислар колхоз, МТС ва совхозларга ишга бормоқдалар

Ўзбекистон пойтахтининг қишлоқ хўжалик институтлари ва техникумларида Москва қишлоқ хўжалик олий ўқув юртларини тамомлаб чиққан ёшлар йиғилиши қатнашчиларининг матбуотда э'лон қилинган мактубини муҳокама қилиш давом этмоқда.

Бу йил республиканинг институтларини ва техникумларини тамомлаб чиққан ёш агрономлар, инженерлар, зоотехниклар, ирригатор-мелиораторлар москвалиларнинг чақириғини баланд руҳ блан қўллаб-қувватламоқдалар. Колхозларда, МТС ва совхозларда ишлашга тайинланган ёш мутахассислар қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш учун курашда актив қатнашишни астойдил истаётганликларини айтмоқдалар.

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтида учюздан кўпроқ ёш мутахассиснинг ўқишни тамомлаб чиқаётганлигига бағишланган кеча бўлди. Ер тузиш инженери Берди Абдуллаев институтни тамомлаб чиқаётган ўртоқларининг фикри-зикрини ифода қилиб, бундай деди:

— Биз ўз зиммамизга қандай катта мас'улият юклатилаётганлигини тушунамиз. Мен жонажон Қорақалпоғистонимга қайтиб, бутун куч-қувватимни ва олган билимимни колхоз ишлабчиқаришини юксалтиришдан иборат умумхалқ ишига бағишлайман. Ўз ишимни шундай қураманки, яқин йиллар ичида яна бир диплом — Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси қатнашчиси дипломини олишга муваффақ бўламан.

Ем-хашак тайёрлашни кучайтириш резервларини қидириб топмоқдалар

Областьдаги юзларча механизаторлар бу йил чорва моллари учун ем-хашак тайёрлашда актив қатнашмоқдалар. МТС ходимлари КПСС МК июнь Пленумининг кўрсатмаларини тўла амалга ошириш ниятида ижодий ташаббускорлик кўрсатмоқдалар, ем-хашак тайёрлашни кучайтириш резервларини қидириб топмоқдалар.

Тошкент қишлоқ районидаги биринчи МТСнинг тракторчиси, комсомол а'зоси А. Иброҳимов пичан ўриш машинасига махсус хаскашлар ўрнатди. Бу эса пичанни ўриш блан бир вақтда уни йиғиштириб олиш имкониятини ҳам берди. Илғор тракторчи ўз агрегати блан ҳозирдаёқ пландагидан анча кўп ердаги пичанни ўриб берди. Ўртоқ Иброҳимов хизмат қилаётган «Ёш Ленинчи» колхози Тошкент районида биринчи бўлиб пичан ўриш ва уни ғарам қилиш планини бажарди.

Шу станциянинг механизатори ўртоқ Р. Раҳмонбеков муҳим тадбирни амалга оширди. У, областьда биринчи бўлиб ўт ўриш учун СХТЗ-7 маркалик трактордан фойдаланди, бу тракторга сенокосилка тиркаб ишлатадиган бўлди. Ўртоқ Раҳмонбековнинг агрегати пичан ўришда жуда яхши ва сифатли ишлаётир.

Чиноз МТСининг механизаторлари ҳам бирқанча янгиликларни қўлландилар. Масалан, тракторчи ўртоқ П. Андреев тўрт сенокосилкани тиркаб ишлашга ўтди. Бу эса ҳаркуни нормадаги 12.5 гектар ўрнига 50 гектар ердаги пичанни ўриш имкониятини берди.

Техникадан усталик блан фойдаланилаётганлиги Тошкент областидаги колхозларга пичан ўриш йиллик топшириғини бирярим баравар ошириб бажариш имкониятини беради.

Бахтли оналик учун партия, ҳукуматимизга раҳмат!

☆ ☆ ☆

Кўп болали оналарга ғамхўрликни янада кучайтирайлик

Умумхалқ ҳурматига сазовар бўлган Совет хотин-қизлари ҳартомонлама ғамхўрлик блан қуршаб олинганлар. Улар ўзларининг ижодий меҳнатлари блан социалистик қурилишининг барча соҳаларида эрлар блан биргаликда актив қатнашмоқдалар. Партия ва ҳукуматимиз хотин-қизларимизнинг унумли ишлаши учун ҳамма шароитларни яратиб берганлар. Улар учун ғамхўрлик тобора яхшиланмоқда. Бундан ўн йил муқаддам 1944 йил 8 июньда СССР Олий Совети Президиуми томонидан чиқарилган тарихий Фармон Совет хатин-қизлари тўғрисида кўрсатилаётган чексиз ғамхўрликнинг ёрқин намунаси бўлди. Партия, ҳукумат оналарнинг бола тарбиялашдан иборат хизматини давлат олдида қилинадиган катта хизматларга тенглаштирди.

СССР Олий Совети Президиуми «Ҳомиладор хотинларга кўп болали ва ёлғиз оналарга давлат ёрдамини кўпайтириш, оналар ва болалар муҳофазасини кўчайтириш тўғрисида, «Қаҳрамон она» деган фахрли унвон белгилаш ва «Оналик шуҳрати» ордени ҳамда «Оналик медали» деган медаль та'сис этиш тўғрисида» Фармон чиқарди.

Кўп болали оналарга ғамхўрликнинг тубдан яхшиланиши туфайли кейинги йилларда уларнинг сони кўпайди. 1944 йили обалстимизда 1047 кўп болали она бор эди. Уларга давлат томонидан 2 миллион 473 минг 800 сўм ёрдам пули берилган бўлса, қарор чиққандан буён ўтган ўн йил ичида кўп болали оналарнинг сони 39944 кишига етиб, уларга ҳаммаси бўлиб 192 миллион 985 минг сўм пул тўланди. Фақат 1953 йилнинг ўзида область бўйича кўп болали оналарга 28 миллион 646 сўм пул берилди.

Орден ва медальлар блан мукофотланаётган кўп болали оналарнинг сони ҳам йил сайин кўпаймоқда. Ҳозир областимиз бўйича 18243 кўп болали она орден ва медальлар олишга тақдим қилинган ва мукофотланган. Булардан 142 она «Қаҳрамон она» ордени блан мукофотланди. Шу йилнинг ўзидаёқ 9 она «Қаҳрамон она» ордени олишга муваффақ бўлди.

Кўп бола туғиб тарбиялаётган қаҳрамон оналарнинг ўз болаларини соғлом ва бақувват тарбиялаб ўстиришлари учун давлат томонидан уларга кўплаб ёрдам берилмоқда.

Янгийўл район, Фрунзе номли колхозда яшовчи қаҳрамон она Ҳадича Шерматова 9—10 боласи учун бир йўла 3500 сўм пул олди. Бундан ташқари ўртоқ Шерматованинг ҳар ойига олган пуллари 6375 сўмни ташкил қилади. Шу райондаги Ниёзбоши қишлоғида турувчи уй-рўзғор ишлари блан шуғулланучи Гулбуви Холматова фақат 9—10—11 боласи учун бир йўла 6000 сўм пул олди ва кейинги 4 йил мобайнида ҳар ойига олган пулининг ўзи 6000 сўмдан ошиб кетади.

Областимизда бундай бахтиёр оналарни жуда кўп кўрсатиш мумкин. Биз бундан кейин ҳам кўп болали ва якка оналарга ғамхўрликни янада кучайтиришимиз керак. Лекин шуни ҳам айтиш керакки, айрим район ижроия комитетлари кўп болали оналарга ёрдам қилиш ва уларни ўз вақтида орден ва медальларга тақдим қилиш ишига юзаки қарамоқдалар. Бунинг орқасида биранча кўп болали оналар ўз вақтида орден ва медальларга тақдим қилинмаётир. Оҳангарон район ижроия комитети (раиси ўртоқ Ўтибоев) шу вақтгача 249 кўп болали онадан биронтасини мукофот олишга тақдим қилиш учун уларнинг ҳужжатларини расмийлаштирмаган. Бундай факт Ўртачирчиқ, Ховос, Бўка район ижроия комитетларининг ишида ҳам содир бўлмоқда.

Пискент, Верхне-волинск район ижроия комитетлари эса кўп болали оналарга ўз вақтида пул тўлаш иши устидан етарли назорат қилмаётганликлари орқасида айрим қишлоқ советларининг секретарьлари кўп болали оналарга пул тўлашни кечиктириб юбормоқдалар. Бундай сансолорлик, бюрократик фактларга тезда барҳам бермоқ зарур.

Партия ва ҳукуматимиз кўп болали оналар учун ҳамма шароитларни яратиб берган. Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари уларга меҳрибонликни янада кучайтириб, бу соҳада йўл қўйилган камчиликларни тезда бартараф қилишлари керак.

Е. МАЖИРИНА.

Кўп болали оналарга давлат ёрдами бериш бўйича область бўлимининг бошлиғи.

Факт ва рақамлар

Агар 1944 йили область районларида 15 койкали бир туғруқхона бўлган бўлса, эндиликда областьнинг шаҳар ва районларида 10 та туғруқхона ишламоқда. Урушдан кейинги йилларда колхоз қишлоқларидаги туғруқхоналарнинг сони 24 дан 34 тагача кўпайди.

* * *

Бундан ўн йил илгари область шаҳарларида 1585 ўринли 27 болалар яслиси бор эди. Ҳозир 40 та болалар яслисида 2 мингга яқин бола тарбияланмоқда. Кейинги йилларда қишлоқдаги колхоз болалар ясилларининг сони анча кўпайиб, 354 тага етказилди. Уларда 10275 бола тарбияланаётир. Шу жумладан 130 болалар яслиси давлат бюджети ҳисобидан та'минланмоқда. Областимизнинг Оржоникидзе, Ховос районларида болалар санаториялари ишламоқда.

Суратда: Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги Ҳамза кўча, 9-нчи тупик, 13-нчи уйда яшовчи Қаҳрамон она **Тожиопа Мақсудова** ўз болалари блан бирга.

В. Салов фотоси.

ОНАЛИК ШУҲРАТИ

Тошкентдан йўл олган поезд улуғ пойтахт — жонажон Москвага яқинлашиб бормоқда. Тожиопанинг қалби миллионларнинг бахти-саодатини, тинчлигини ҳимоя қилаётган азим шаҳарни тўйиб-тўйиб кўриш иштиёқи блан тўлиб тошган.

Йўлда ҳамроҳ бўлган ва унинг блан бирга ҳозир бир купеда келаётган рус қизи Люба қизиқсинди шекилли саволлар берабошлади:

— Онажон айтингчи, — деди у, — Москванинг қайси томонига борасиз?

— Ҳамма томонига, айланай қизим,— деди у кулиб туриб,—мен тинчлик конференциясига делегат бўлиб бораяпман, кўплар қатори тинчликни ҳимоя қилгани кетаяпман. Тожиопа сўзлар экан Люба томонга қайрилиб қаради. Шу вақт унинг кўкрагидаги «Қаҳрамон она» ордени деразадан тушиб турган қуёш шу'ласида ярақлаб кетди, — биз оналар учун, — сўзида давом этди Тожиопа, — аввало болаларимизнинг бахт-саодати, тинчлиги, келажаги керак, шундай эмасми қизим?

— Жуда тўғри сўзладингиз онажон,— Люба Бутуниттифоқ тинчлик конференциясининг катнашчиси бўлган қаҳрамон онага алоҳида муҳаббат ва зўр ҳавас блан боқарди. Ҳа демай улар ўртасидаги суҳбат қизиб кетди. Люба блан Тожиопа худди она-болалардай бўлиб қолишди.

— Қанча болангиз бор, онажон? — суҳбат давомида сўради Люба.

— 10 та, саккиз ўғил, икки қиз, — жавоб берабошлади Тожиопа, — кенжатойим Муяссар бу йил мактабга боради.

— Жуда ҳам бахтли она экансиз, — хурсанд бўлиб деди Люба, — болаларингиз ўқимишли, дуруст ишларда бўлсалар керак-а? Тожиопа ўз болалари тўғрисида Любага батафсил сўзлаб берди.

Кўп ўтмай поезд Москвага етиб келди. Тожиопанинг кўз олдида Кремльнинг ёқут юлдузлари порлайбошлади. Казан вокзали перронида турган ўнлаб кишилар Тожиопа блан бирга келган Ўзбекистон делегациясини гулдасталар блан самимий кутиб олишди. Люба Тожиопада ўз адресини қолдириб, албатта ўз уйига келишини илтимос қилиб хайрлашди.

Тожиопа эртаси куни Москвани айланиб тамоша қилди. Кечки пайт. Союзлар уйининг колонна залида тинчлик конференцияси давом этмоқда.

Тожиопа барчанинг қалбига яқин тинчлик сўзларини тинглар экан, ҳамма совет болалари қаторида ўз фарзандларининг ҳам эртаси куни бугунгисидан ҳам порлоқ, ёрқинроқ эканлигини янада чуқур ҳис қилди. Унинг қалбида партиямиз ва она-Ватанимизга бўлган битмас-туганмас меҳр-муҳаббат туйғулари янада жўшқинроқ қайнаб тошди. Қаҳрамон она тинчлик учун курашучиларнинг энг олдинги сафларидан ўрин эгаллади. Бу воқиа 1952 йилда бўлган эди.

Тожи опа ана шу кундан бошлаб ўзини янада тетикроқ, бақувватроқ сезабошлади. У ўзининг қарилигига қарамай актив жамоатчига айланди. Тожиопа маҳаллий советларга бўлган бирнеча сайловларда район советига депутат қилиб сайланиб келади. У ўндан ортиқ болани туғиб тарбиялади. 1945 йилда СССР Олий Совети Президиумининг Фармони блан унга «Қаҳрамон она» деган юксак унвон берилди. Бизнинг жонажон ватанимизда кўп болали оналар ва уларнинг болалари учун ғамхўрлик бениҳоя катта. Тожиопанинг болалари Совет мактабларида ўқиб тарбияланди, балоғатга етди. Унинг тўнғич ўғли Собир Юнусов ҳозир республика «Пионер» журналининг редактори бўлиб ишламоқда. Катта қизи Муқаддасхон бўлса медик, иккинчи ўғли коммунист Восил Юнусов ҳуқуқшунос. Улар илғор совет кишилари ҳисобланади.

Тожиопанинг қолган ҳамма болалари фан чўққиларини эгаллаш, она-Ватанга муносиб хизмат қилиш мақсадида олий ўқув юртларида, техникум ва ўрта мактабларда билим олмоқдалар.

Сиз кечки пайтларда Тожиопалар ҳовлисига кириб қолсангиз ажойиб манзарани кўрасиз: хушбўй ҳидлар таратиб ранг-баранг очилган гуллар блан қопланган кенг ҳовли сатҳида хушчақчақ болалар турли ўйинлар блан машғул. Невaралар бўлса Тожиопани ўраб олишиб «буви, бувижон» дейишиб, атрофида парвона бўладилар. Катта уйдаги «Урал» радиоприёмнигидан бахтли замон қўшиқлари янграйди, пўлат кроватьлар ялтирайди, девордаги гиламлар чўғдай ёниб товланади...

Овқат пайтида Тожиопа бошлиқ 30—35 киши катта супага довра олишади. Бу ҳовлига биринчи марта кирган ва бу манзарани кўрган киши «Тожиопаларникида бугун тўй экан-да» деб ўйлашади. Ҳа, уларникида ҳамма совет оилалари каби ҳар куни тўй.

Овқатдан сўнг ўйин-кулги бошланади. Катталар кичикларини етаклаб шаҳар паркларига, кино-театрларга йўл оладилар. Тожиопа Мақсудова ўз болалари ва невaраларининг кувноқ ҳаётини кўриб партия, ҳукуматимизга чексиз миннатдорчилик билдиради.

У. ЖОНГИТОВ.

Партия ва ҳукуматдан чексиз миннатдормиз

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати халқимизнинг моддий фаровонлигини янада яхшилаш ва маданий даражасини юксалтириш тўғрисида бениҳоя катта ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Шу блан бирга мамлакатимизда кўп болали оналарга ҳам давлат томонидан катта ёрдам берилмоқда, уларнинг ҳаётини муҳофаза қилиш учун муҳим тадбирлар изчил амалга оширилмоқда. Кўп болали оналар сонининг йил сайин ортаётгани ва уларга давлат томонидан ёрдам тариқасида берилаётган маблағнинг тобора ортаётгани бунинг ёрқин мисоли бўлаолади.

Ҳозирги ёшлар хотин-қизларнинг Октябрь революциясидан илгариги аянчли, эрксиз ҳаётини асосан китоблардан ўқиб ва кексалардан эшитибгина биладилар. Мен ва менга ўхшаш кўпгина кексалар ўтмишнинг жирканч башарасини ўз кўзимиз блан кўрганмиз. У вақтда кўп фарзанд кўрган камбағал оилаларнинг турмуши ҳардоим муҳтожликда, очяланғоч, ғам-ғусса блан ўтар эди. Эндиликдачи, кўп боланинг онаси бўлишдан ҳам катта бахт йўқ.

Бизнинг мамлакатимизда ҳартомонлама буюк ғамхўрлик блан қуршаб олинган оналар ўз муқаддас бурчларини шараф блан бажариб, умумхалқ ҳурматига сазовар бўлмоқдалар. Буни биз оналар жуда яхши сезиб турибмиз. Мен ҳам кўп боланинг онаси бўлганим ва мингларча кўпболали хотинлар қатори давлатимиздан катта ёрдамлар олиб, ўз болаларимни меҳр-муҳаббат блан тарбиялаётганим учун беҳад шодман. Ма'лумки, ҳарбир ота-онанинг орзу-ҳаваси, умид ва орзуси фарзанд кўриш, ўз фарзандларини ақлли-хушли, ўқимишли ва меҳнатсевар қилиб тарбиялашдан иборат. Менинг ҳам мана шундай умидларим тўла амалга ошмоқда. Катта ўғлим Қудратилла медицина институтини тамомлаб, ҳозир Хоразмда врач бўлиб ишламоқда. Қолган болаларим институтда ва ўрта мактабларда ўқимоқдалар.

1948 йилда СССР Олий Совети Президиуми менга 10 болани тарбиялаб ўстирганим учун «Қаҳрамон она» деган фахрли унвон берган эди. Гоҳ-гоҳда таниш-билишларим, қўни-қўшниларим блан ўтиришиб қолганимизда, улар:

— Замираопа Сиз жуда бадавлатсиз, Сизга ҳаммамизнинг ҳавасимиз келади, — дейишади. Бу гап тўғри. Ҳозир менинг 8 ўғлим ва 4 қизим бор. Кечқурунлари ҳаммамиз тўпланишиб, кундалик янгиликлар ҳақида суҳбатлашиб ўтирар эканмиз, кенжатойларим ўз ака ва опалари қатори гапга аралашишади, улар блан турли темаларда тортишадилар. Мен эса уларнинг суҳбатини кузатиб туриб, ич-ичимдан қувониб кетаман. Кечалари эса уйқим қочиб, уларнинг ҳарбирининг келгусидаги бахтли ҳаёти ҳақида ширин хаёллар суриб кетаман. Шунда ҳаёт менга янада гўзал, янада ширин туйилади. Ҳа, ҳақиқатан мен ҳам қариган чоғимда иззат ва ҳурматга эришган миллионлаб Совет оналари қаторидаги бадавлат оналарнинг бириман. Совет оиласида бола кўриш бу катта бахтдир. Чунки, болалар ҳаётимиз гули, умидимиз ва келажагимиздир. Биз, Совет оналари болаларимизни қандай қилиб кийинтириш, боқиш ҳақида ҳечбир ғам чекмаймиз. Чунки бизда болани тарбиялаш тўғрисида давлатимизнинг ўзи ғамхўрлик қилади ва уларнинг келажаги блан қизиқади. Бола тарбиялаш бизда давлат аҳамиятига эга муҳим ишдир. Кўзимнинг оқи-қораси шу фарзандларим туфайли давлатдан катта ёрдамлар олиб келмоқдаман. 11-нчи болам Са'дилла дун'ёга келгач, давлатдан 11500 сўм нафақа олдим. 12 болалик бўлганимдан кейин давлат томонидан берилган ёрдамнинг жам'и 101 300 сўмга етди. Бундан ташқари давлат янги участка солиш учун 10 минг сўм қарз, қурилиш материаллари блан ёрдам берди ва биз 5 хоналик данғиллама уй, ошхона, ўтинхона қуриб олдик.

Бу ёрдам туфайли оилавий ҳаётимиз фаровон ва чароғон бўлди. Болаларнинг ўқишлари учун қулай шароит яратилди. Кўпболали аёлларга қилинаётган бу бениҳоя катта ғамхўрликлари учун жонажон коммунистик партия ва Совет ҳукуматидан бениҳоя минатдорман.

Замира **ДАДАБОЕВА**,

Оржоникидзе район, Дўрмон қишлоқ советидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг а'зоси.

Факт ва рақамлар

Областимизнинг шаҳар ва қишлоқларида минглаб хотин-қизлар жамоат ишларида актив қатнашмоқдалар. Ўзларининг фидокорона меҳнатлари, актив жамоатчиликлари блан танилган кўпгина аёлларимиз давлат органларига сайланганлар. 67 хотин-қиз меҳнаткашлар депутатлари область Советининг, 160 хотин-қиз шаҳар советларининг, 238 хотин-қиз район Советларининг 106 хотин-қиз посёлка Советларининг ва 1358 хотин-қиз эса қишлоқ Советларининг депутатларидир. Юзлаб хотин-қизлар халқ судларининг маслаҳатчилари ҳамдир.

* * *

Партия, ҳукумат меҳнаткашларнинг саломатлигини сақлаш ва тиббий ёрдамни кучайтириш учун жуда кўп маблағ сарфламоқда. 1945 йилга нисабатан областимиз шаҳарларида даволаниш муассасаларининг сони икки мартадан зиёдроқ кўпайди. 1945 йилда қишлоқларда 52 касалхона бор бўлган бўлса, ҳозир 79 касалхона ишламоқда.

Алоҳига медицина хизматларининг яхшиланиши туфайли туғилиш йил сайин кўпаймоқда.

Ҳамид ҒУЛОМ

О Н А

Ўттизинчи йиллар ҳамон ёдимда,
«Қизил тонг» боғида ўйнаб юрардик.
Укаларим блан, эшик олдида
Меҳрибон онамни кутиб турардик.
Қизил аскарларга тикарди кийим —
Билар эдик унинг шонли меҳнатин.
Ҳар кун канда қилмай, ўқишдан кейин
Кутардик смена тугаш соатин.
Худди туникага ёққан жаладай
Моторлар гурлашин ҳайрон
тинглардик.
Оқшом, кенг майдонга чиққан галада
Онамизни таниб, кучоқлар эдик.
Шодликдан кўзи ўт, чеҳраси гулшан;
Бизни олар эди иссиқ бағрига.
Чексиз фахрланиб онамиз блан,
Катта шаҳар бўйлаб борардик бирга.
Улгайдик. Энг оғир уруш бошланди.
Ўғиллар жўнади майдонга, жангга.
Ўша кун онанинг кўзи ёшланди,
Оқшоми уланди олмосранг тонгга...
Шу ишчи — шу она яхши биларди
Бир парча эт эмас, лочин туққанин.
Уларнинг ҳарбири фидо қиларди
Советлар юртига ҳаётин, қонин.
Она фабриканинг гулбоғларида —
Кезиб, соғинарди ҳарбир лочинин.
...Бири — Қорадентиз қирғоқларида
Ватан тупроғига қўйди бошини...
Бири қасос олди ёвдан беомон,
Мардлар қаторида Берлинга борди,
Ғалаба байроғи ҳилпираган он
Азиз онасига салом юборди.
Бири — Балтикада шавкатли юнга*
«Келинингни кутгил! —» деди хатида.
Фабрика янги уй ясатди унга,
Онаси шод бўлди муҳаббатидан.
Бир кун тонг,
атласдай гўзал тонг эди, —
Радио хабар берди улуғ зафардан.
Муштоқ она учун ҳижрон тугади,
Ўғиллар қайтдилар олис сафардан.
Ҳей мунча чиройли, обод бу чаман;
Гуллари ранг-баранг, саҳни чароғон.
Онамиз бирма-бир ўргулиб биздан,
Ўғил, қизларини қилади меҳмон.
Биз унга боқамиз: сал қариб қолган,
Сочлари оқарган, юзида ажин.
Аммо унинг ҳуснин ўзига олган
Неча лобар, қизу ва неча лочин.
Ундан миннатдордир Ватани, халқи,
Шуларга берди у ғайратин, кучин.
Келинг, ўрнимиздан турайлик қалқиб,
Қадаҳни ичайлик онамиз учун!

6 июль 1954 йил.

*** Юнга — ёш денгизчи**

Совет давлатининг оналар ва болалар тўғрисидаги ғамхўрлиги

Ж. ИЛҲОМОВА,

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари

* * *

«Ҳомиладор хотинларга, кўпболали ва болали ёлғиз оналарга давлат ёрдамини кўпайтириш, оналар ва болалар муҳофазасини кучайтириш тўғрисида, «Қаҳрамон она» деган фахрий унвон белгилаш ва «Оналик шуҳрати» ордени ҳамда «Оналик медали» деган медаль та'сис этиш тўғрисида» СССР Олий Совети Президиумининг Фармони э'лон қилинганига 8 июльда 10 йил тўлади.

Бу тарихий ҳужжатда партия ва ҳукуматимизнинг оналар ва болаларга кўрсатаётган жуда катта ғамхўрлиги равшан ифода этилгандир.

Бизнинг мамлакатимизда оналик Октябрь социалистик революциясига қадар бўлган ва ҳозир ҳам капиталистик мамлакатларнинг меҳнаткаш хотин-қизлари учун бўлиб турган машаққатли бир ҳолдан қувончли, фахрий бурчга айланди.

Совет Иттифоқи Конституциясида бундай дейилади: «СССРда хотин-қизларга хўжалик, давлат, маданият ва ижтимоий-сиёсий ҳаётнинг барча соҳаларида эркаклар блан баравар ҳуқуқ берилади.»

Совет Иттифоқида оналик ва болаликни сақлаш учун давлат муассасалари тузилган. Ишлайдиган оналар учун ҳомиладорлик ва туғиш вақтида пуллик отпуска берилади. Оналар ва болалар учун шифохоналар ва тарбия муассасаларининг кенг тармоғи ташкил этилган.

Бизнинг мамлакатимизда СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ оналик ва болаликни сақлаш юзасидан янги муассасалар: оналар ва болалар уйлари, ҳомиладор хотинлар учун махсус уйлар, касалхоналар, болалар учун тарбияхона, шифохона, санаториялар ташкил этилган, туғруқхоналарнинг сони кўпайган.

Кўпболали оналар учун бирйўла тўланадиган махсус тўловлар ва ойлик нафақалар белгиланган. Оналар давлат бюджетидан чиқариладиган катта маблағлар ҳисобидан ўз болаларини тарбиялаб, вояга етказадилар.

Оналарнинг соғлиғини сақлаш мақсадида ҳомиладор хотинлар учун бериладиган отпуска 63 кундан 77 кунгача оширилган, уларни иш вақтидан ташқари ишга жалб қилиш, эмизикли оналарни кечаси ишлатиш ман' қилинган.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармонида оилани мустаҳкамлаш масалаларига катта э'тибор берилади. Оилани мустаҳкамлашдан манфаатдор бўлган бизнинг давлатимиз никоҳни рўйхат қилдиришни қонунлаштирди. Бу эса эр ва хотиннинг болаларни тарбиялашдаги мас'улиятини оширади. Никоҳни рўйхатга олиш блан никоҳ ва оиланинг аҳамияти кучаяди, вояга етмаган қизларни никоҳ қилишга йўл қўйилмайди.

Оналар ва болаларнинг соғлиғини сақлаш учун сарф этилаётган маблағнинг миқдори йил сайин кўпаймоқда. СССР Олий Совети Президиумининг 1944 йил 8 июльдаги Фармони э'лон қилингандан бери биргина Ўзбекистонда 236 мингдан ортиқ оналар давлат нафақаси олдилар.

Давлат томонидан нафақа олаётган кўпболали, болали ёлғиз оналарнинг сони йилдан-йилга кўпаймоқда. Агар 1944 йилда Ўзбекистонда 7344 онага давлат нафақаси тўланган бўлса, 1952 йилда 210.926 она ўз болаларини тарбия қилиш учун давлат томонидан нафақа олдилар. Давлат томонидан нафақа олаётган кўпболали ва болали ёлғиз оналарнинг сони ошуви блан бирга, уларга тўланадиган нафақа миқдори ҳам кўпаймоқда. Ўзбекистонда 10 йил мобайнида кўпболали ва болали ёлғиз оналарга 1 миллиард 282 миллион 854 минг сўм пул тўланди.

Тошкент шаҳрининг Москва районида яшаб, 11 болани тарбиялаётган она Файзи Қосимова ўз болаларини тарбия қилиш учун давлатдан 43 минг сўм пул олди, 12 боласи бўлган она Файзи Алиева 36 минг сўм, Е. Ғафурова 9 боласи учун 21 минг сўм нафақа олди.

СССР Олий Совети Президиумининг 1944 йил 8 июльдаги фармонида 5 ва ундан ортиқ бола туғиб тарбия қилган оналар «Оналик шуҳрати» ордени, «Оналик медали» медали блан мукофотланадилар. 10 ва ундан ортиқ бола туғиб тарбиялаган оналарга «Қаҳрамон она» деган фахрий унвон берилади. Мана бу факт бизнинг мамлакатимизда оналарнинг бурчи қанчалик юксаклиги ва улар қанчалик ҳурматга сазовор эканликларини равшан кўрсатади.

Ўзбекистон ССРда 10 йил мобайнида кўпболали оналардан 795 она «Қаҳрамон она» унвонини олдилар. 5 дан 9 гача бола туғиб тарбиялаган 136 мингга яқин кўпболали оналар «Оналик шуҳрати» ордени ва «Оналик медали» медали блан мукофотландилар.

Тошкент области бўйича 142 она ва Тошкент шаҳри бўйича 103 она «Қаҳрамон она» деган унвон олган. Кўпболали оналардан Тошкент областида 15.227 она ва Тошкент шаҳрида 13.725 она орден ва медальлар блан мукофотландилар.

«Қаҳрамон она» деган фахрий унвон олганлар орасида 10 болани тарбиялаган Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитучи Мукаррам Ғуломова, Александра Николаевна Черновалар бор. Александра Николаевнанинг 3 ўғли — инженер, қизи — врач, бошқа болалари ҳам ўқимоқда ва, ишламоқдалар. «Қаҳрамон она» Мукаррам Шамсутдинованинг 2 ўғли инженер, қизи — агроном, яна бир қизи аспирантурада, учинчиси институтда ўқимоқда.

Орден ва медальлар блан мукофотланган кўпболали оналар ўз болаларини тарбия қилиш блан бирга, ижтимоий — фойдали меҳнат блан шуғулланмоқдалар. Масалан, Ойниса Нигматуллина «Қизил тўқимачи» артелида цех бошлиғи бўлиб ишламоқда. Гулсун Латипова — ўқитучи, Холпошша Баҳромова врач бўлиб ишламоқда.

Бизда болаларни тарбиялашдек ўз фахрий бурчларини бажариш блан бирга, корхона ва муассасаларда ишлаётган оналар мингларча ҳисобланадилар. Партия ва ҳукуматимиз болаларни партия ишига садоқатли, коммунистик жамият қуручи қилиб тарбиялаш учун меҳнаткаш аёлларга бутун шароитни туғдириб бермоқда.

СССР Олий Совети Президиумининг 1944 йил 8 июльдаги Фармони э'лон қилингандан буён ўтган вақт ичида республикамизда янги болалар шифохоналари ва тарбия муассасалари, касалхоналар, санаториялар, туғруқхоналар, болалар боғчалари ва яслилари ҳамда бошқа даволаш-профилактика муассасаларининг тармоғи анча кенгайди.

Бу медицина ва тарбия муассасалари касал ва туққан оналарга, шунингдек болаларга профилактика ёрдами берадилар, уларни даволайдилар.

Ҳозирги вақтда Ўзбекистон ССР территориясида 33 туғруқхона, давлат бюджети ҳисобида 360 дан ортиқ болалар боғчалари бор. Болалар боғчаларида 16 мингдан ортиқ бола тарбияланмоқда. Республика шаҳарларида 238 та ясли бор. Бундан ташқари, қишлоқ жойларида 800 га яқин доимий ишлайдиган болалар яслилари ва майдончалари очилган. Дала ишлари даврида колхозчи хотин-қизларнинг болаларини тарбиялаш учун очилган мавсумий яслиларда 200 мингга яқин болалар тарбияланмоқда. Мактаб ёшидаги ва мактабгача бўлган ёшдаги жуда кўп болалар ҳар йили дам олиш уйларида, санаторияларда ва пионер лагерьларида дам оладилар.

Совет тузуми даврида мамлакатимизнинг хотин-қизлари учун ва шу жумладан ўзбек хотин-қизлари учун қувончли, ижодий меҳнат шавқи блан тўлган янги дун'ё очилди. Социалистик Ватанимизнинг ватанпарвар хотин-қизлари Ватан манфаати учун, коммунистик жамият қурилиши учун актив ишламоқдалар.

Ўзбекистоннинг мингларча илғор хотин-қизлари — ишчилар, инженерлар, техниклар, илмий ходимлар саноатда, транспортда зўр ғайрат блан меҳнат қилмоқдалар ва ишлаб чиқариш планларини ошириб бажаришга эришмоқдалар. Республикамизнинг корхоналарида ишлаётган кишиларнинг 41 процентини, енгил саноат корхоналарида эса ишчи ва хизматчиларнинг кўпчилигини хотин-қизлар ташкил этади.

Кўп фабрика ва заводларда хотин-қизлар социалистик мусобақанинг ташаббускори бўлмоқдалар. Тошкентдаги Сталин номли тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси Евдокия Визгалова, Чирчиқ «Электрохимия» комбинатининг аппаратчиси Анна Маслова, Марғилон ипак комбинатининг йигирувчиси Ибодатхон Акрамова ва бошқалар ана шулар жумласидандир.

Ўн мингларча хотин-қизлар колхоз ва совхоз далаларида фидокорона меҳнат қилиб, пахта, ғалла ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштирмоқдалар. Улар қишлоқ хўжалигини кескин равишда юксалтириш ва ҳосилни ошириш тўғрисидаги партия ва ҳукуматимизнинг тарихий қарорларини муваффақиятли бажариш учун зўр ғайрат блан кўрашмоқдалар.

Колхоз ва совхоз далаларининг жуда кўп меҳнаткаш хотин-қизлари ҳалол меҳнат блан шон-шуҳрат қозонганлар. Республикамизда 29 аёл Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонини олишга сазовор бўлган, 10 мингдан ортиқ хотин-қизлар республика халқ хўжалигини ривожлантириш планларини муваффақиятли бажарганликлари учун СССР орден ва медальлари блан мукофотланганлар. Пилладан мўл ҳосил етиштириш усталари, Сталин мукофоти лауреатлари Ҳурмат Тешаева ва Олияхон Султонова, пахтадан мўл ҳосил етиштиришда намуна кўрсатган Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ойшахон Йўлдошева ва бошқа илғор аёлларнинг номи бутун мамлакатга ма'лум.

Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистонда ҳақиқий маданий революция юз берди. Бу революция ўзбек халқи ҳаётининг барча соҳаларига жуда катта та'сир этди. Ўзбек хотин-қизларига билим олиш, фан ва маданият чўққиларини эгаллаш учун кенг йўл очилди. Республиканинг махсус олий ва ўрта мактабларида 25 мингдан ортиқ хотин-қиз, бошланғич ва ўрта мактабларда эса 375 мингдан ортиқ қиз ўқимоқда.

Кўпгина ўзбек хотин-қизлари ўз ижодий маҳоратларини фанни ривожлантиришга бағишлаганлар. Улар ўртасида 13 та фан докторлари, 220 дан ортиқ фан кандидатлари бор. Юзларча ўзбек хотин-қизлари аспирантураларда ўқимоқдалар ва олима бўлиб етишишга тайёрланмоқдалар.

Бутун совет хотин-қизларидек, ўзбек хотин-қизлари ҳам давлатни бошқариш ишларига актив қатнашмоқдалар. Раҳбар партия ташкилотлари ва давлат аппаратларида, министрликлар ва республиканинг бошқа муассасаларида жуда кўп хотин-қизлар ишлайдилар. 16 хотин-қиз СССР Олий Советининг депутати, 124 хотин-қиз Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати ва 14 мингдан ортиқ хотин-қиз меҳнаткашларнинг маҳаллий Советлари депутатларидир.

Бизнинг Коммунистик партиямизгина хотин-қизларни ана шундай юксак даражага кўтарди, фақат социалистик тузум давридагина Совет мамлакатида хотин-қизлар ана шундай катта ижодий кучга айландилар.

Бизнинг совет хотин-қизлари ўз бахтлари учун, ўзларининг ижодий муваффақиятлари учун Совет Иттифоқи Коммунистик партиясидан чексиз миннатдордирлар.

Биз СССР Олий Совети Президиумининг 1944 йил 8 июльдаги Фармонининг 10 йиллигини республикамизнинг пахтакорлари КПСС Марказий Комитети сентябрь ва февраль-март Пленумларининг тарихий қарорларини муваффақиятли бажариш учун, бу йил Ватанга 3 миллион тонна пахта топшириш учун қизғин кураш олиб бораётган бир шароитда нишонламоқдамиз.

Совет хотин-қизлари блан бирга халқ демократияси мамлакатларининг хотин-қизлари ҳам янги ҳаёт қуришда ажойиб муваффақиятларга эришмоқдалар. Бу мамлакатларда болалар муассасаларининг тармоғи кенгаймоқда, болаларга умумий бепул та'лим бериш амалга оширилмоқда, ҳомиладор хотинлар ҳамда она ва болаликни сақлаш тадбирлари кенг амалга оширилмоқда.

Халқ демократияси мамлакатларининг хотин-қизлари эркаклар блан баравар сайлов ҳуқуқидан фойдаланадилар. Уларнинг ҳуқуқи капиталистик мамлакатлардаги хотин-қизларнинг ҳуқуқи сингари чекланган эмас.

Ўзбекистон хотин-қизлари Совет Иттифоқининг барча хотин-қизлари блан биргаликда СССР Олий Совети Президиумининг 1944 йил 8 июльдаги Фармонининг 10 йиллигини нишонлар эканлар, улар ўзлари ҳақида кўрсатилаётган оталарча ғамхўрлик учун Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет ҳукуматига чексиз миннатдорлик билдирадилар ҳамда мамлакатимизда коммунистик жамият қуришдан иборат улуғ иш учун виждон блан фидокорона курашишга партия ва ҳукуматни ишонтирадилар.

Дала ишларини КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарори асосида уюштирайлик!

Колхозчилар ҳосил тўплаш ойлигига қўшилмоқдалар

ЯНГИЙЎЛ 5 июль. (ЎзТАГ). Янгийўл районидаги Ленин номли колхознинг а'золари пахтадан мўл ҳосил тўплаш ойлигига актив қўшилдилар. Бригадалар ва звенолар ўртасида ғўзаларни намунали парвариш қилиш учун социалистик мусобақа кенгаймоқда.

Усмон Маҳкамов раҳбарлик қилаётган бригаданинг пахтакорлари блан мусобақа қилаётган Абдураҳмон Нурматов бошлиқ бригаданинг а'золари механизаторлар блан ҳамкорликда ҳозирдаёқ 60 гектар ерда ғўзага тўрт марта комплекс ишлов бердилар ва ҳозир бешинчи культивацияни графикдагига нисбатан тез олиб бормоқдалар. Ғўзалар сифатли парвариш қилинганлиги сабабли ҳамма майдонда ҳосил тугиш даврига кирди.

Яқинда ўртоқ Нурматов бригадасининг вакиллари мусобақадошларнинг пахта далаларини бориб кўрдилар. Улар ўз мусобақадошларининг дала ишларини муддатида ўтказаётганликларини, ғўзалар қониқарли ривожланаётганлигини қайд қилдилар. Лекин ғўза парваришида камчиликлар ҳам бор. Жумладан, ба'зи звеноларда иш сифати ҳақида ғамхўрлик қилинмайди. Ўзаро текшириш бригадаси культивация ва чопиқ сифатини оширишни таклиф қилди. Бу эса ғўзаларнинг ривожланишини тезлаштириш ва кўпроқ ҳосил тўплаш имкониятини беради.

Биринчи ва ўниккинчи бригадаларнинг а'золари ҳам мусобақа мажбуриятлари қандай бажарилаётганлигини ўзаро текшириб чиқдилар.

Ленин номли колхозда мўл ҳосил етиштириш юзасидан бирқанча тадбирлар кўрилди. Звеноларнинг состави қайтадан кўриб чиқилди ва кишилар блан тўлдирилди. Ҳарбир бригадада культивацияни, чопиқ ва суғоришни ўтказиш графиклари тузилди. Ғўзаларни кечалари суғориш ташкил қилинмоқда.

Пахта тайёрлаш пунктлари механизациялаштирилмоқда

Тошкент областидаги пахта тайёрлаш пунктлари янги пахта ҳосилини қабул қилишга тайёргарлик кўрмоқдалар. Кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни машиналаштиришга катта э'тибор берилаётир.

Пискент районидаги Муротали пахта тайёрлаш пунктида энергетика хўжалиги кенгайтирилди, иккита транспортёр монтаж қилиниб бўлди, бу транспортёрлар бунтларга жойлаш ва автомашиналарга ортиш учун пахта бериб туради. Пахтани қопларга солиш учун юқори унумли шнек машиналари ишга туширилаётир.

Верхне-волинск, Ленинск пахта тайёрлаш пунктларида ва областьнинг бошқа пунктларида кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни машиналаштириш учун янги ускуналар ўрнатилмоқда.

Бу йил областьда механизациялаштирилган пунктларнинг сони бир ярим баравар кўпаяди. (ЎзТАГ).

ИЛҒОР САБЗАВОТЧИЛИК БРИГАДАСИДА

Калинин районидаги Ворошилов номли колхознинг ўртоқ А. Латипов бошлиқ иккинчи бригадаси илғор бригадалардан ҳисобланади. Бу бригада ўзига қўшни ўнинчи бригада блан мусобақадошдир. Улар бу йил картошка, сабзавот ва полиз экинлари ҳосилини янада ошириш учун курашмоқдалар.

Бригада а'золарининг фидокорона меҳнати туфайли 30 гектар ерда эртаги картошка, карам, сабзи ва бошқа экинлардан мўл-кўл ҳосил етиштирилди. Ҳозир ана шу ҳосил пешма-пеш йиғиштириб олиниб, колхоз дўконларига чиқарилмоқда ва шу блан бирга давлатга ҳам топширилмоқда.

Колхозчилар ўртасида меҳнат тўғри ташкил қилинганлиги туфайли, Ҳ. Вакилов, С. Саидвалиев, Ҳ. Ашурматова ва М. Умаровалар кундалик нормачи 1,5—2 ҳисса ошириб бажармоқдалар.

Т. ИМОМХУЖАЕВ.

ПАХТА ДАЛАЛАРИНИНГ ИЛҒОРЛАРИ

Янгийўл районидаги Свердлов номли колхознинг ўртоқ Йўлдош Холхўжаев бошлиқ комсомол-ёшлар бригадасининг а'золари 85 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан пахта етиштириш учун курашмоқдалар. **Суратда:** бригада бошлиғи комсомол ўртоқ **Йўлдош Холхўжаев.**

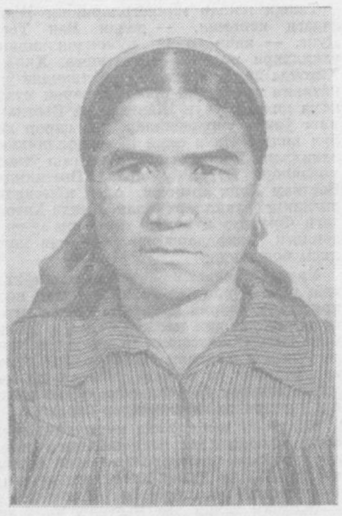

Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг ўртоқ Умри Акбарова бошлиқ юқори ҳосилли звено а'золари 19,5 гектар ернинг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олганлар. **Суратда:** ўртоқ **Умри Акбарова.**

Ўртасарой районидаги Свердлов номли колхознинг ўртоқ Рихси Бегматова бошлиқ звено а'золари 15 гектар ернинг ҳар гектаридан 45 центнердан пахта топшириш мажбуриятини олганлар. **Суратда:** ўртоқ **Рихси Бегматова.**

Сирдар'ё районидаги Тарас Шевченко номли колхознинг ўртоқ Холдор Ўрунбоев бошлиқ юқори ҳосилли звено а'золари 16 гектар ернинг ҳар гектаридан 48 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. **Суратда:** ўртоқ **Холдор Ўрунбоев.**

Қ. Розиқов, В. Лейн, В. Мазур фотолари. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Коллектив хўжаликнинг ҳамма тормоқларини ривожлантирамиз

Бизнинг Юсупов номли қишлоқ хўжалик артели пахтачиликдан бошқа яна чорвачилик, ғаллачилик блан ҳам шуғулланади. Колхозимиз хўжалигининг ҳамма тормоқларини ривожлантириш, айниқса чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш тўғрисида колхозчиларнинг умумий йиғилишида жуда муҳим тадбирлар белгиланган эди.

Колхоз правленнеси йиллик ҳисобот йиғилишининг шу топшириқларини бажариш учун ҳамма имкониятлардан тўла фойдаланиб келмоқда. Бу йил 820 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштиришимиз керак. Биз йил бошидаёқ пахтачилик бригадалари ишини ташкил қилишда звено бўлиб ишлаш принципига алоҳида э'тибор бердик. 16 пахтачилик бригадасида 36 звено ташкил қилинди. Бу звеноларга О. Маматова, С. Қосимов, М. Зокирова, Х. Қосимов каби тажрибакор, ташкилотчи кишилар моҳирлик блан раҳбарлик қилмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қишлоқ хўжалиги соҳасидаги жуда муҳим вазифаларимизни белгилаб берди. Колхоз партия ташкилоти Пленум қарори юзасидан бир қатор тадбирларни амалга оширмоқда. Колхоз активи, коммунист ва комсомоллардан бир группа ўртоқларни бригадаларга, чорва фермаларига бириктиб, Пленум қарори юзасидан кенг тушунтириш ишлари олиб борилмоқда.

Ғўза парваришига қўшимча равишда 120 колхозчи сафарбар қилинди. Июнь ойи давомида 820 гектар майдондаги ғўзага 2,3 марта комплекс ишлов бериш тадбирларини кўрмоқдамиз. Пахта майдонининг 110 гектарида ғўзалар ўсишдан орқада қолаётганлиги аниқланди. Бу ерларга ҳам қўшимча ишлов беришга киришилди. Ҳарбир пайкалдаги ғўзанинг ўз ҳолига қараб табақалаб парвариш қилиш чоралари амалга оширилаётир.

Колхозимизда 575 гектар ғалла майдони бор. Бу ерларда ғалла ўримини уюшқоқлик блан ўтказиш, ғалла ҳосилини нобуд қилмай йиғиб олишга ҳам тайёргарлик кўраётирмиз. МТС ғаллачилик бригадамизга комбайн юборди. Бундан ташқари колхоз ғалла ўриш ишига ички резервларни кенг сафарбар этмоқда. Ғалла ҳосилини йиғишда қат'ий график блан ишлаш жорий қилинди. Ҳозир ғаллачилик бригадаларининг а'золари ўрим-йиғимга тайёргарликка киришдилар.

Юсупов номли колхоз а'золари коллектив хўжаликнинг ҳамма тормоқларини ривожлантириш юзасидан партиямиз Марказий Комитетининг июнь Пленуми белгилаб берган улуғвор программани тўла амалга ошириш, мамлакатимизга а'ло сортли пахта етиштириб бериш блан чорва маҳсулотлари, ғалла ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириб бериш учун янада ғайрат блан меҳнат қиладилар.

М. ХАЙИТБОЕВ,

Бўка районидаги Юсупов номли колхоз раиси.

АСОСИЙ Э'ТИБОР КУЛЬТИВАЦИЯНИ СИФАТЛИ УТКАЗИШГА ҚАРАТИЛСИН

ТУЙТЕПА, (ЎзТАГ). КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарори Ўртачирчиқ районидаги биринчи МТС механизаторлари ўртасида меҳнат ғайратининг янада ўсишига сабаб бўлди.

Каганович номли қишлоқ хўжалик артелининг далаларида ишлаётган Мелибой Қодиров бошлиқ трактор бригадаси шу кунларда айниқса зўр ғайрат блан меҳнат қилаётир. Тракторчилар колхознинг бутун пахта майдонини икки марта культивация қилиб, ғўза қатор ораларининг юқори сифат блан юмшатилишини та'минладилар.

Механизаторлар ва колхозчилар кўпроқ ҳосил тўпланишига эришиш учун ғўзаларни озиқлантирмоқдалар. Бу ишлар колхознинг ҳамма далаларида механизмлар блан бажарилмоқда. Тракторчилар ўғит сепиш аппаратларини яхши аҳволда сақлаб, культивация блан бир вақтда ерга минерал ва маҳаллий ўғит аралашмаси солмоқдалар.

Ўртоқ Қодиров бошлиқ бригадада ҳозир ҳамма тракторлар икки сменали ишга кўчирилган.

Ҳарбир универсалчининг иш унуми оширилсин

Чиноз районидаги илғор пахтакорлар механизаторлар блан ҳамкорликда иш олиб бориб, бу йил кенг майдонларда мўл пахта ҳосили етиштириш ва ҳарбир гектар ердан давлатга 33 центнердан пахта топшириш мажбуриятини олганлар. Бу юксак мажбуриятни бажариш учун пахтакорлар ва механизаторлар бутун куч ва моддий техника воситаларини дала ишларига сафарбар этиб, ғўза парваришини агротехника қоидалари асосида муваффақиятли олиб бормоқдалар.

«XIX партс'езд», Сталин номли, М. Горький номли ва Ленин номли илғор колхозларнинг а'золари барча дала ишларини бир-бирига маҳкам боғлаб олиб борганлари ҳолда, ғўза қатор ораларини юқори сифатли парвариш қилмоқдалар. Натижада ҳамма ердаги ғўзалар ёппасига гуллаб, кўпчилик карталарда кўсаклайбошлади.

Пахтакорларнинг фидокорона меҳнат қилиб ғўза парваришида эришаётган муваффақиятларига МТС механизаторлари муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Ўртасаройли механизаторлар чақириғига якдиллик блан қўшилиб юксак мажбуриятлар олган, Сталин номли колхозда хизмат қилаётган И. Шейко, Каганович номли колхозда хизмат қилаётган И. Ким ўртоқлар бошлиқ трактор бригадаларининг илғор механизаторлари ғўза қатор ораларини культивация қилишда ва ғўзаларни тўғри озиқлантиришда яхши натижаларга эришмоқдалар.

«XIX партс'езд» колхозида хизмат қилаётган коммунист ўртоқ К. Йўлдошев бошчилик қилаётган трактор бригадасининг механизаторлари колхозчилар блан биргаликда ўзларига бириктирилган участкадан 35 центнердан пахта ҳосили етиштириш учун астойдил курашмоқдалар. Улар ёнилғи ва сувни далада қуйиб, ишдан кейин ўз машиналарини техник қаровдан ўтказиш блан, ҳарбир «универсал»нинг унумли ишлашини таминлаб, кундалик графикни ортиғи блан бажармоқдалар. Мавсумда 1300 гектар ғўза қатор ораларини ишлаб бериш мажбуриятини олган универсалчилардан комсомол а'золари С. Мадалиев ва Эрназаров ўртоқлар ҳозиргача 800 гектардан ортиқ ердаги ғўза қатор ораларини юқори сифатли ишловдан чиқардилар.

Броқ МТСнинг ҳамма механизаторлари ҳам юқори кўрсаткичларга эришаётганлари йўқ. Масалан, Буденний номли колхозда хизмат қилаётган ўртоқ Г. Шчелестун бошлиқ бригадада тракторлардан рационал фойдаланилмаётир. Бу бригададаги кўпчилик тракторлар тез-тез бузилиб арзимаган турли сабаб блан кўпинча бекор туради. Ишлаган пайтларида ҳам универсалчилар ғўза қатор ораларини агротехника қоидаларига мувофиқ культивация қилмаётирлар. Натижада бу колхозда ғўзалар суст ривожланмоқда. Механизаторлардан 52-нчи номерли «универсал»да ишлаётган Алимов 60 гектар, 64-нчи «универсал»да ишлаётган Скробоготенколар мавсум бошидан бери энди 290 гектар ердаги ғўза қатор ораларини ишлаганлар.

Маленков номли колхозда хизмат қилаётган ўртоқ Сим-Сен—Гван бошлиқ трактор бригадасининг а'золари ҳам 9 универсал блан кундалик графикни бажармасдан, нормада белгиланганидан кўп ёнилғини сарфлаб юборганлар. Шу бригададаги 15-нчи «универсал»да ишлаётган Эргалиев мавсум бошидан бери атиги 57 гектар ердаги ғўзани культивациядан чиқарган. Шунингдек Молотов номли колхоздаги Калиев бошлиқ трактор бригадасининг механизаторлари ҳам сифатсиз ва паст унум блан ишламоқдалар.

Район партия ва совет ташкилотлари ва МТС раҳбарлари илғор пахтакорлар ва механизаторларнинг ғўза парваришида эришган ютуқларига маҳлиё бўлиб, бошқа механизаторларнинг ишидаги камчиликларни сезмаётирлар. Район пахтакорларининг мўл ҳосил етиштириш учун олган социалистик мажбуриятини бажаришда ҳар бир механизаторнинг кундалик графикни бажариши катта аҳамиятга эгадир. Шунинг учун МТС директори ва район партия комитетининг МТС зонаси бўйича секретари илғор механизаторларнинг иш тажрибаларини оммалаштириб, ҳарбир универсалчининг унумли ва сифатли ишлашини таминлашлари керак. Сиёсий-оммавий ишларни кучайтириш, орқада қолаётган механизаторларни илғорлар даражасига кўтариш муҳим вазифадир.

М. МИРКОМИЛОВ.

Партиямизнинг чақириғига жавобан

Октябрь район 1-нчи МТС зонасида хизмат қилаётган Ли Константин бошлиқ бульдозерчилар бригадасининг механизаторлари жонажон Коммунистик партиямизнинг янги ерларни ўзлаштириб, қўриқ ерларни бўстонга айлантирамиз деган чақириғига фидокорона меҳнат блан жавоб бермоқдалар.

Район территориясида сув чиқаришнинг иложи бўлмай, шу вақтгача бўш ётган баланд-паст тепаликлардан иборат ерлар яқиндагина катта майдонларни ташкил қилар эди.

Мана шундай ерлардан Шўралисой қишлоқ советидаги Каганович номли колхозда 75 гектар, «Ўзбекистон» колхозида 150 гектар ер бор эди. Ҳозир бу ерлар қудратли механизация кучи блан ўзлаштирилиб, экин майдонларига айлантирилди.

Бу ишларни амалга оширишда ўртоқ Ли Константин бошлиқ бригада механизаторлари айниқса ғайрат кўрсатдилар. Бригада механизаторлари ҳозир келгуси йилда чигит экиш учун мўлжалланган ерларнинг паст-баландликларини текислашда, шунингдек тўғон ва кўтармаларни мустаҳкамлашда самарали ишлар қилмоқдалар. Бундай ерлар 200 гектардан иборат майдонни ташкил қилади.

Бригада белгиланган план бўйича шу йилнинг биринчи ярмида 120 минг кубометр ҳажмдаги ер ишларини бажариши керак эди. Ҳозиргача бу план 156 минг кубометр ёки 130 процент қилиб бажарилди. Улар шу кунларда иш унумини янада ошириб, ер қазиш ишлари планини 150 процент қилиб бажараётирлар. Шу давр ичида 2 тоннага яқин ёнилғи тежалди.

Механизаторлар орасида социалистик мусобақа кенг ривожлантирилгани туфайли, улар кунлик нормаларини сурункасига ошириб бажармоқдалар. Скреперчи Р. Жўраев, бульдозерчи Шуваев каби илғорлар нормани ҳар куни 3—4 ҳиссага етказиб адо этмоқдалар.

Д. СОДИҚОВ.

Ҳар гектардан 30 центнер қуруқ беда

Бекобод районидаги «Қизил пахтакор» колхозида беда парвариши яхши йўлга қўйилган. Колхоз эрта баҳорда ўзининг 166 гектар беда майдонини суперфосфат блан ўғитлаб бороналади, зараркунандаларга қарши дорилади. Натижада беда яхши ўсиб мўл ҳосил етишди, я'ни биринчи ўримнинг ўзида 495 тонна қуруқ беда ғарамга босилди. Бедапоялар вақтида суғорилиб, ўсимлик яхши парвариш қилинаётганлиги учун, орада биронта бегона ўт, айниқса беданинг энг ёвуз душмани зарпечак мутлақо йўқ. Ҳозир бедалар иккинчи ўримга келди, айрим жойлар ўрилабошланди. Колхозда иккита қўш отли ва битта трактор сенокосилкаси ишлаб турипти.

Районда Ленин номли, «Социализм», Будённий номли ва Дзержинский номли колхозларда ҳам бедалар яхши парвариш қилиниб, вақтида ўрилиб ғарамга босилмоқда. Аммо ҳамма колхозларда ҳам беда устида шундай иш бораётир деб бўлмайди. Масалан, Крупская номли, Ворошилов номли, «Янгиобод» колхозларида бедага жиддий э'тибор қилинмаётир. Бу колхозларда ҳали биринчи ўрим тугамаган, ўсимликда қурт, фитономус қўнғизлари бор. Ўрилмаган, лекин мол пайхон қилган бедапоялар ҳам кўп. Броқ, бу ҳол колхоз раҳбарларини ташвишлантирмаётир.

Бекобод районининг раҳбарлари пахтачилик ва жамоат чорвачилигини ривожлантиришда беданинг катта роль ўйнашини унутмасликлари, беданинг қаровсиз аҳволда қолишига ва унинг нобуд бўлишига йўл қўймасликлари керак.

А. САТТОРОВ.

СССР ХАЛҚЛАРИНИНГ ҚАРДОШЛИК ОИЛАСИДА

Дўстликнинг буюк кучи

В. С. ТОТОЕВ.

Шимолий Осетия АССР Олий Совети Президиумининг раиси

Мамлакатимиз халқлари дўстлигининг кучи битмас-туганмасдир. Бундай дўстлик шу вақтгача кишилик тарихида бўлмаган эди. Бу дўстликни Коммунистик партия ижод қилди, бу дўстликни Улуғ Октябрь социалистик революцияси катта муваффақият блан турмушга оширди, Совет ижтимоий тузуми уни ривожлантирди. Совет ижтимоий тузуми даврида катта ва кичик миллатларнинг тенг ҳуқуқлилиги мустаҳкам қонун бўлиб қолди.

Гражданлар уруши ва Улуғ Ватан уруши даврида СССР халқларининг энг яхши фарзандларининг қони блан, тинч, коммунистик қурилиш йилларида фидокорона меҳнат блан мустаҳкамланган СССР халқлари ўртасидаги дўстлик барча ғалабаларимизнинг асосий шартларидандир. Бутун совет воқи'лиги — ижодий ҳамкорлик, ўзаро ёрдам, халқлар дўстлигининг намунасидир. Коммунистик партиянинг доно ленинча-сталинча миллий сиёсати туфайли қўлга киритилган тарихий ғалабалар Совет халқларига хўжалик ва маданий қурилишнинг барча соҳаларида ҳақиқатдан улуғвор бўлган вазифаларни ҳал қилиш имкониятини бермоқда.

Барча совет иттифоқчи ва автоном республикаларининг, шу жумладан Шимолий Осетия АССРнинг ривожланиш тарихи буни яққол исбот этади. Чор империясининг чет ўлкаси бўлган, чиновниклар ва маҳаллий дворянлар зулми остида эзилган Шимолий Осетия Совет ҳокимияти йилларида иқтисодий ва маданий жиҳатдан юксак даражада ривожланган совет социалистик автоном республикасига айланди. Бу республика бошқа автоном республикалар блан тенг ҳуқуқлар асосида Россия федерацияси составига киради.

Шу йил 7 июльда Шимолий Осетия АССРнинг тузилганига 30 йил тўлади. Бу — осетин халқи тарихида муҳим воқиадир.

Совет ҳокимиятидан автономия олган Шимолий Осетия 30 йил мобайнида партия ва совет ходимларидан, хўжалик ходимларидан, халқ хўжалиги ва маданиятининг барча тормоқларининг мутахассисларидан иборат миллий кадрлар вужудга келтирди, индустриялашган ва колхозлашган республикага айланди.

Ма'лумки, революциягача Шимолий Осетиянинг ўз саноати йўқ эди, чунки ўша вақтда мавжуд бўлган қўл меҳнатига асосланган кичик-кичик корхоналарни саноат деб аташ мумкин эмас эди. Ер остидаги жуда катта бойликлардан фойдаланилмас эди. Фақат Садондагина Бельгия концессионерлари ишчиларни шафқатсизлик блан эксплуатация қилиб, қимматли рудани ваҳшийларча талар эдилар.

Шимолий Осетияда Совет ҳокимияти ўрнатилгандан кейин унинг экономикаси мисли кўрилмаган сур'атлар блан ривожланабошлади. Урушдан олдинги бешйилликлар даврида республика саноатига миллиард сўмга яқин маблағ сарфланди. Рангли металлургия, нефть, газ, ўрмон, тикув, пойафзал, озиқ-овқат саноатларининг энг янги техника блан қуролланган йирик корхоналари вужудга келди, гидроэлектростанциялар қурилди.

Республикада янги шаҳарлар пайдо бўлди. Нефть конларининг марказида Малгобек шаҳрига асос солинди. Бу шаҳар 20 йил ичида жуда яхши уй-жойларга, клубларга, кутубхоналарга, мактабларга эга бўлган социалистик шаҳарга айланди. Энг ёш шаҳар — Беслан — жўхори комбинатининг поселкасидан ўсиб чиқди. Бу комбинат ўз масштаби блан Европада энг катта жўхори комбинати бўлиб, мамлакатимиз тўқимачилик саноати учун крахмал ва консерва саноати учун патока етказиб берувчи асосий корхона ҳисобланади. Шимолий Осетия мамлакатга йилдан-йилга кўпроқ юқори сифатли рангли металлар, руда ва нефть, консерва ва крахмал, пойафзал ва кийим-кечак етказиб бермоқда.

Ҳарбир янги корхона, саноатнинг ҳарбир янги тормоғи Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг республикамизни ривожлантириш ҳақида қилаётган ғамхўрлиги натижасида рус мутахассислари ва бошқа қардош халқлар вакилларининг ижодий меҳнати натижасида вужудга келмоқда. Рус инженерлари, кўпгина қардош республикаларнинг мутахассислари Шимолий Осетияда завод ва фабрикалар қурдилар, асбоб-ускуналарни монтаж қилдилар ва айни бир вақтда саноатнинг барча соҳалари учун миллий кадрлар етиштирдилар.

Шимолий Осетияда ҳозир жуда кўп ишлабчиқариш ва инженер-техник кадрлари бўлиб, буларнинг анчагина қисмини осетин хотин-қизлари ташкил қилади. Республикада шахтёрлардан — СССР Олий Советининг депутати Маргиев, Туаев, металлурглардан Сланов, Батагов, кийим тикучилардан Огоева, Булашчева, озиқ-овқат саноати ходимларидан Кусова, Р. Моргоевалар сингари машҳур кишилар етишиб чиқдилар.

Шимолий Осетия саноатининг ходимлари партия ва ҳукуматимизнинг кўрсатмаларини амалга ошириб, халқ исте'моли учун керак бўлган молларни ишлабчиқаришни кескин равишда юксалтириш учун актив курашни қизитиб юбордилар ва ҳозирдаёқ ба'зи ютуқларга эришдилар. Агар маҳаллий ва кооператив саноатининг корхоналари 1950 йилда 4,5 минг кровать ишлаб чиқарган бўлсалар, 1953 йил 13,5 минг кровать ишлаб чиқардилар. 1950 йилда 63 минг устки трикотаж кийимлари ишлаб чиқарилган бўлса 1953 йилда 105 мингта ишлаб чиқарилди. Шу давр ичида чарм пойафзал ишлабчиқариш 78 минг жуфтга кўпайтирилди, ёроч-тахта ишлабчиқариш 170,9 процентгача, мебель ишлабчиқариш 149,5 процентгача кўпайтирилди ва ҳоказо. Бу йил аҳоли учун ишлабчиқариладиган моллар янада кўпайтирилади.

Республикамизда Совет Иттифоқининг кўпгина миллатларининг вакиллари дўстона оилада ижодий меҳнат қилиб яшамоқдалар. С. М. Киров номли вагон-ремонт заводида 22 миллат вакиллари бир оила а'зосидек ишламоқдалар. Улар барча кучлари ва билимларини социалистик Ватанимизнинг гуллаб-яшнаши учун сарфламоқдалар. А. И. Микоян номли Беслан жўхори комбинати ходимларининг кўп сонли коллективи 1953 йилда мамлакатимизга пландан ташқари 14 миллион сўмлик маҳсулот етказиб бердилар.

Лекин шу блан бирга бизда қолоқ корхоналар ҳам бор. Уларни илғорлар сафига етказиб олиш — партия, совет ва касаба союз ташкилотларининг энг асосий вазифалари, бу корхоналардаги ишчилар ва инженер-техник ходимларнинг энг муҳим вазифаларидир.

Шимолий Осетияда революциягача ер масаласи энг жиддий масала эди. Ерсизлик тоғларда яшовчи деҳқонлар учун энг катта офат эди. Улар етиштирган дон икки-уч ойгагина етар эди. Совет ҳукумати осетин деҳқонларининг аҳволини тубдан ўзгартирди. Помешчик ва қулоқлардан тортиб олинган ер деҳқонларга бўлиб берилди.

Текисликлардаги жуда кенг унумдор ерлар ҳозир республика колхозларига абадий фойдаланиш учун берилгандир. Фарн, Коста, Ногир, Кирова, Ставд-Дорт, Мостиздах, Сурх-Дигора, Красногор ва бошқа янги қишлоқлар пайдо бўлди. Қишлоқ хўжалиги ҳозирги замон техникаси блан қуроллантирилди. Қишлоқ хўжалик фанининг ютуқлари, меҳнатнинг илғор методлари Шимолий Осетияда кенг жорий қилинмоқда, бу эса деҳқончилик маданиятини ва чорвачиликни узлуксиз ривожлантиришга олиб келмоқда. Шимолий Осетия колхозчилари украиналик новатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Марк Озернойнинг жўхоридан юқори ҳосил олиш соҳасидаги тажрибасидан кенг фойдаланмоқдалар.

Пригород районидаги Булганин номли, Оржоникидзе районидаги «Путь сознания» ва «По заветам Ильича», Дигорский районидаги Сталин номли илғор колхозлар ва бошқа кўпгина колхозлар барча экинлардан юқори ҳосил етиштирмоқдалар. Республикамизнинг асосий қишлоқ хўжалик экини бўлган жўхорининг ҳосили ҳар гектаридан 30 — 40 центнерга етказилди ва ба'зи жойларда бундан ҳам оширилди.

Ҳозир республикада 32 та миллионер колхоз бор. Урушдан илгариги 1940 йилга нисбатан колхозлар экин майдонини 12 минг гектарга кенгайтирдилар, қорамол икки баравар кўпайтирилди, қўй ва эчкилар сони эса икки баравардан ҳам кўпроқ ошди. Нартов районидаги Коста Хетагуров номли колхознинг сигир соғувчиси СССР Олий Советининг депутати З. Фардзинова ўтган йили ҳарбир сигирдан 2 минг 253 литр сут соғиб олди, бу йил эса 2 минг 500 литр сут соғиб олишга ва'да берди.

МТС механизаторлари ҳам меҳнат соҳасида катта ютуқларга эришмоқдалар. Архонский МТС трактор бригадасининг машҳур механизатори, бригада бошлиғи, Шимолий Осетия АССР Олий Советининг депутати ўртоқ Хугаев ўтган йили планда кўрсатилган 3800 гектар ўрнига 6107 гектар ерни ҳайдади ва 2 тонна ёнилғи тежади. Ўртоқ Абакумов бригадаси йиллик планни 129 процент бажарди.

Аммо Шимолий Осетия қишлоқ хўжалигида ҳали кўпгина ҳал этилмаган вазифалар бор. Республика бўйича олганда ўртача ҳосил даражаси ҳали паст. КПСС Марказий Комитети сентябрь ва февраль-март Пленумлари қарорларини амалга ошириш соҳасида биринчи қадамларгина қўйилди. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ўз ишларини кескин равишда яхшилашга қат'ий аҳд қилганлар. Улар яқинда Кабарда АССР колхозчилари ва машина-трактор станциялари ходимлари блан қишлоқ хўжалигининг барча соҳаларини кескин равишда юксалтириш программасини яхшироқ бажариш учун социалистик мусобақа боғладилар. Республика колхозлари бу йил дон экинлари майдонини партов ерларни ўзлаштириш ҳисобига 4 минг гектар ва кам ҳосил берадиган кўпйиллик ўт экилиб келган ерларни ўзлаштириш ҳисобига 4 минг гектар кенгайтириш мажбуриятини олдилар. Картошка экиладиган экин майдони 2 минг гектарга кенгайтирилади. Сабзавот экин майдонлари ҳам кенгайтирилади. Картошка, кунгабоқар, жўхори экишда прогрессив квадрат-уялаб экиш усулидан кенг фойдаланилмоқда.

Осетин халқининг шаклан миллий, мазмунан социалистик маданияти ҳам юксалиш йўлидан бормоқда. Шимолий Осетияда революциягача деярлик барча аҳоли саводсиз эди. Ҳозир республикадаги 279 мактабда 85 мингга яқин бола та'лим олмоқда, махсус мактабларда 7 мингга яқин, 4 институт ва 13 техникумда 11400 студент ўқимоқда. Мингларча кишилар турли курсларда ўқимоқдалар. Шимолий Осетиядаги ҳарбир тўрт кишидан биттаси ўқишга жалб қилинган.

Рус маданиятининг қудратли та'сири осетин миллий адабиёти ва сан'атининг ривожланишида ўз ифодасини топди. Республика фахри бўлган Осетия давлат театрининг коллективи Москва Бадиий Академик театри режиссёрлари томонидан тарбиялаб етиштирилди. Шимолий Осетия ёзувчилари И. Жанаев, Д. Мамсуров, Г. Кайкутов, Т. Елхиев, М. Цагараевларнинг асарлари рус классик ва совет адабиётининг баракали та'сири остида яратилган. Осетия музикасининг ривожланиши, биринчи осетин симфониясининг автори Татархан Кокойти ижоди ҳам улуғ рус музика маданияти блан чамбарчас боғлангандир.

Шимолий Осетиянинг бутун бойликлари, унинг фахрланадиган нарсалари партиямиз доно ленинча-сталинча миллий сиёсатининг амалга оширилишининг натижаси, қардош республика халқларининг ва даставвал улуғ рус халқининг жуда катта ёрдамининг бевосита натижасидир. СССР халқлари дўстлиги — Ватанимиз меҳнаткашларининг энг катта ғалабасидир.

Халқларнинг улуғ дўстлиги блан чамбарчас боғланган, Коммунистик партия ва Совет ҳукумати теварагига мустаҳкам жипслашган Шимолий Осетия меҳнаткашлари СССРдаги барча халқлар сингари мамлакатимизда коммунизмни муваффақиятли қуриш йўлидан дадил ва ишонч блан олға бормоқдалар.

СССРда атом энергияси блан ишлайдиган биринчи саноат электростанцияси ишга туширилганига доир

РИМ, 5 июль. (ТАСС). «Унита» газетаси СССРда атом энергияси блан ишлайдиган биринчи электростанция ишга туширилганлигини шарҳлаб бундай деб ёзади: «Совет Иттифоқи кишн ихтиёрида ҳарқачондагига қараганда ҳам энг қудратли бўлган энергиядан тинч мақсадлар учун фойдаланишда ҳамма мамлакатлардан сўзда эмас, балки амалда анча ўзиб кетди... Бу кишига хизмат қилаётган фаннинг ғалабаси, халқ учун ишлаётган ва халқдан куч-қувват олаётган фаннинг ғалабасидир».

ХАЛҚ ОВОЗИГА ҚЎЙИШ НАТИЖАЛАРИ ТЎҒРИСИДА ОТТО ГРОТЕВОЛЬНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ПРАГА, 5 июль. (ТАСС). Чехословакия телеграф агентлиги мухбирининг Берлиндан Германия Демократик Республикасининг бош министри Отто Гротеволь блан халқнинг овозига қўйиш натижалари тўғрисида қилган суҳбати газеталарда э'лон қилинди.

Гротеволь «сулҳ шартномаси ва оккупациячи қўшинларни олиб чиқиб кетиш тарафдоримисиз ёки «Европа мудофаа бирлашмаси» тўғрисидаги шартноманинг ҳамда «Умумий шартноманинг» ва оккупациячи қўшинларнинг 50 йил муддат блан қолдирилишининг тарафдоримисиз? деган масала устида халқнинг овозига қўйиш натижалари тўғрисида гапириб, Германия Демократик Республикасининг гражданлари шу масалада овоз беришлари блан бирга ўзларининг тинчликка бўлган иродаларини билдирдилар. ГДР ҳукуматининг тинчлик сиёсатига тўла ишонч блан қараганликларини билдирдилар деб айтди.

Гротеволь шу нарсани қайд қилиб ўтдики, халқнинг овозга қўйиш натижалари ҳеч шубҳасиз, Ғарбий Германияда — жиддий оқибатларнинг келиб чиқишига сабаб бўлади. Бу натижалар ватанпарварларнинг «Европа мудофаа бирлашмаси» сиёсатини ўтказаётган герман ва америкали шахсларга қарши олиб бораётган курашида янги ташаббусларини қўзғотади. Гротеволь айтдики, Ғарбий Германиядаги халқ кучлари ҳозирнинг ўзидаёқ анча муваффақиятларга эришдилар. Шимолий Рейн-Вестфалия ўлкасидаги Ландтагга яқинда бўлиб ўтган сайлов мана шундай муваффақиятларнинг биридир. Сайловчилар Аденауэр сиёсатининг Америка манфаатларини ёқлашдан иборат эканлигини қораладилар. Бу эса, деди Отто Гротеволь Ғарбий Германиянинг сиёсий ҳаётидаги бурилишнинг бошланишидир. Бу сайлов ўз аҳамияти жиҳатидан халқнинг овоз беришига тенг бўлади, деб айтган Аденауэр ўзининг мағлубиятга учраганлигини э'тироф қилишга мажбур бўлди. ГДРда халқнинг овозига қўйилиши ва Шимолий Рейн-Вестфалия ўлкасидаги сайлов Герман халқининг миллий проблемаларни ҳал қилиш учун курашдаги янги муваффақиятидир.

Американинг Европадаги зўравонлик сиёсати деди, Гротеволь, мағлубиятга учраши муқаррардир. Европанинг тинчликсевар халқлари Американинг ҳарбий блокларига қарама-қарши ўлароқ, Совет Иттифоқининг Европада коллектив хавфсизлик тўғрисида шартнома тузиш ҳақидаги таклифини қўллаб-қувватладилар ва бу таклифнинг амалга оширилиши шак-шубҳасиздир.

Сўнгра Гротеволь Аденауэр режимининг сиёсий кризисга учраганлиги масаласига тўхталди. У айтдики, Боннда Аденауэрга қарши кучли оппозиция вужудга келди. Бу оппозицияга ҳарбийлар, саноатчилар, ўлка ҳукуматларининг министрлари, депутатлар ва ҳатто Аденауэр ҳукуматининг а'золари ҳам қўшилмоқдалар.

Правардида, Отто Гротеволь айтдики, агар Ғарбий Германия меҳнаткашларини битта ҳаракатда бирлаштиришга муваффақ бўлинса, агар коммунистлар социал-демократлар ва христиан-демократик союз а'золари бўлган ишчилар Ғарбий Германиянинг кўпгина шаҳарларда қилаётганларидек ўзларининг социал ва миллий талаблари учун бутун кучларини бирлаштириб курашадиган бўлсалар, агар улар Америкага қарши ҳамма кучлар блан бирлашсалар, у ҳолда Аденауэр янада кўпроқ яккаланиб қолади ва уни ағдариш мумкин бўлиб қолади. Ана ўшанда халқаро кескинликни юмшатиш сиёсати йўлида Германияда битимлар тузиш сиёсати ва Европадаги бошқа мамлакатлар ўртасида битимлар тузиш сиёсати йўлида ҳечқандай ғов қолмайди. «Европа мудофаа бирлашмаси» Аденауэр блан бирликда ағдарилади, унинг ағдарилиши эса тинчлик ва демократия асосида Германиянинг бирлаштирилишини яқинлаштиради.

ХИТОЙ БЛАН СОВЕТ ИТТИФОҚИ ЎРТАСИДА АВИАЦИЯ ЙЎЛИ

ПЕКИН, 5 июль. (ТАСС). Хитой—Совет граждан авиайўллари очилганлигига 4 йил тўлиши муносабати блан Хитой—Совет граждан авиацияси акцияли жамиятининг директори Шэнь Ду Синьхуа агентлигининг мухбирига айтдики, ўтган 4 йил мобайнида Хитой—Совет авиация йўллари орқали 4700 тонна юк, шунингдек 1600 тонна почта ташилди ва бирнеча ўн минг пассажир қатнади. Шу вақт ичида йўлларнинг узунлиги 17 процент кўпайди.

Шэнь Ду айтдики, авиация йўллари ўзларининг ҳар йилги юк ташиш планларини 4 йилдан бери ошириб бажариб келмоқдалар. Шу йилнинг биринчи ярмида юк ташиш плани муддатидан 22 кун олдин бажарилди. Юк ташиш қиймати камайтирилди.

РУМИН-СОВЕТ ИЛМИЙ ИНСТИТУТИ

БУХАРЕСТ, 5 июль. (ТАСС). Руминияда совет фанининг муваффақиятларини ёйишда фанлар академиясининг Румин-Совет илмий институти муҳим роль ўйнамоқда.

Институт ходимлари коллективи совет илмий асарларидан жуда кўп материалларни таржима қилмоқда ва тарқатмоқда, турли масалалар юзасидан лекция ва докладлар ташкил қилмоқда. Институт совет матбуотида босилган ва СССРдаги фан ютуқларини баён қилиб берган материаллардан ҳарйили 200 минг саҳифадан кўпроқ материал таржима қилмоқда.

Институт 1952 йилдан бошлаб рус тилидаги «Коммунист», «Философия масалалари», «Экономика масалалари» номли совет журналларини румин тилига таржима қилмоқда. Менделеев, Ломоносов, Костичев, Докучаев, Сеченов, Павлов, Вавиловнинг асарлари таржима қилинди ва нашр этилди. Шу йилнинг бошида институт ходимлари совет матбуотида босилган мақолалар тўпламини нашр этишга киришдилар. Ҳозирдаёқ «КПССнинг шонли йўли»ва «Икки дун'ё — иқтисодий ривожланишнинг икки йўли» номли ана шундай икки тўплам босилиб чиқди. Совет вақтли матбуотида босилган ва институт томонидан румин тилига таржима қилинган мақолалар «Румин-совет солномалари»да, «Румин-совет солномалари кутубхонаси»да, «Олий мактаб кафедралари учун таржима дафтарлари»да ҳам э'лон қилинмоқда. «Румин-совет солномалари» йилига 4—6 марта 17 серияда босилиб чиқмоқда. Шу блан бирга институт физика, математика, химия, биология, қишлоқ хўжалиги бўйича ўнбир серияда «Докладлар тўпламлари» нашр этмоқда. Бу тўпламларда совет журналларида босилган материалларнинг конспектлари э'лон қилинмоқда.

Румин-совет илмий институтининг кутубхонасида рус, румин тилларида ва бошқа тилларда 90 минг том китоб бор.

Институт мамлакатнинг университет марказлари — Ясси, Клуж, Тимишоар, Тиргу-Мурешда 4 та филиалга эга.

ХХР КОНСТИТУЦИЯ ПРОЕКТИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

ПЕКИН, 5 июль. (ТАСС). Шу кунларда Хитойнинг ҳаётидаги марказий воқиалардан бири — ХХР конституцияси проектининг кенг, умумхалқ муҳокамасига қўйилишидир. Бу муҳокамада мамлакатнинг турли районларидаги меҳнаткашлар, Хитойда яшаб турган ҳамма миллатлар кишилари актив қатнашмоқдалар.

Кеча «Тяньцзиньжибао» газетаси бундай деб ёзди: узоқ Синьцзяннинг шаҳар ва қишлоқларида, Сикан, Юньнань, Гуанси вилоятларининг миллий автоном районларида, ХХРнинг ҳамма жойларида ҳозирги вақтда ХХР конституция проектини ўқиш ва муҳокама қилиш давом этмоқда. Ҳамма жойда аҳоли бу тарихий ҳужжатни табрикламоқда.

Уйғурлар ва мўғуллар, мяо ва тун халқлари, корейслар ва ўзбеклар, Хитойда яшаб турган ҳамма миллат кишилари ХХР конституцияси проекти тўғрисида меҳр-муҳаббат блан гапирмоқдалар. Бу конституция проекти кенг халқ оммасининг асрий орзуларини ифода қилади. Ҳозирги вақтда, деб ёзади «Тяньцзиньжибао» газетаси, ХХР конституция проектини муҳокама қилиш вақтида бу буюк ҳужжат тўғрисида халқ ичида жуда кўп қўшиқ ва поэмалар яратилмоқдаки, уларда турли миллат кишилари ўзларининг янги, бахтли ҳаётларини куйламоқдалар, Хитойда социализм қуриш даврининг конституцияси ҳақида куйламоқдалар.

Данияда совет фильмининг муваффақияти

КОПЕНГАГЕН, 5 июль. (ТАСС). Копенгагенда «Совет сан'ат усталарининг концерти» деган рангли совет фильми муваффақият блан кўрсатилмоқда. Совет фильми кўрсатилаётган «Риольто» кинотеатрининг зали томошабинлар блан лиқ тўлган. Кейинги ҳафтада фильмни 15 минг киши томоша қилди.

Мендес Франс француз ҳарбий арбоблари блан кенгаш ўтказди

ПАРИЖ, 5 июль. (ТАСС). Кеча Франция министрлар советининг раиси Мендес Франс миллий мудофаа министри генерал Кениг ва раҳбар ҳарбий арбоблардан генерал Гийом ва генерал Блан блан кенгаш ўтказди. Кенгашда Ҳинди-Хитойдаги ҳарбий аҳвол муҳокама қилинган.

Франс Пресс агентлиги э'лон қилган ахборотда айтилишича, кенгаш қатнашчилари «кечиктириб бўлмайдиган эҳтиёжларни қондириш учун ҳам, шунингдек франциянинг эҳтимол тутилган курашни давом эттираолиши учун ҳам кўрилиши зарур бўлган ҳарбий тадбирлар» ҳақидаги масалани муҳокама қилганлар.

Ахборотда қайд қилиб ўтилишича, кенгаш вақтида ҳечқандай қарор қабул қилинмаган, чунки «министрлар кенгашининг раиси ҳали умуман бутун аҳвол ҳақида ҳукм юргизиш имкониятини берадиган ҳамма ҳарбий ва дипломатик информацияни тўплаб бўлгани йўқ».

Ҳиндистоннинг шарқий штатларида ва Шарқий Покистонда табиий офат

ЛОНДОН, 5 июль. (ТАСС). Рейтер агентлиги мухбирининг Калкуттадан берган хабарига қараганда, Ҳиндистоннинг шарқий штатлари Бихор, Ассамда ва Ғарбий Бенгалияда, шунингдек Шарқий Покистонда кучли ёмғирлар натижасида сув тошқинлари бошланган. 12 минг киши бошпанасиз қолган. 10 та дар'ё ва уларнинг ирмоқлари тошиб қирғоқларидан чиқиб кетган. Бундай зўр тошқин Ассамда 1934 йилдан буён ҳеч бўлган эмас эди.

Тошқин ҳамма жойда кўп зиён етказган. Бу зиён Ассамнинг ўзидагина 2 миллион фунт стерлинг ҳисобланади. Кучли ёмғирлар натижасида катта-катта майдонларда ер упирилиб, йўлларни сув ювиб кетган ва Дарджилинг атрофида (Ғарбий Бенгалия) темир йўл алоқаси ўзилган.

Шарқий Покистонда Коммунистик партия тақиқланди

ЛОНДОН, 5 июль. (ТАСС). Рейтер агентлиги мухбирининг Карачидан хабар беришича, Шарқий Покистон ҳукумати Коммунистик партияни тақиқлаган.

Вьетнамдаги икки қўмондонлик вакилларининг музокаралари

ПЕКИН, 4 июль. (ТАСС). Синьхуа агентлиги Вьетнам информация агентлигининг ахборотига асосланиб, Вьетнам Халқ армияси олий қўмондонлиги блан Ҳинди-Хитойдаги Француз қуролли кучлари қўмондонлиги ўртасидаги музокараларда қатнашаётган Вьетнам Халқ армияси олий қўмондонлигининг делегацияси бошлиғи, бригада генерали Ван Тьен Дунгнинг баёнотини э'лон қилди.

Ташқи ишлар министрларининг Жанвадаги кенгаши, — дейди Ван Тьен Дунг, — икки олий қўмондонликнинг вакиллари жангни тўхтатишга, Ҳинди-Хитойда яраш битими тузиб, тинчлик ўрнатишга тааллуқли проблемаларни муҳокама қилмоқ учун Жанвада ва Вьетнамнинг ўзида учрашсинлар, деб қарор қабул қилди. Икки олий қўмондонликнинг вакиллари Жанвада ҳозир кенгаш ўтказмоқдалар. Бугун бу ерда, Вьетнамда, Вьетнам Халқ армияси олий қўмондонлигининг вакиллари блан Ҳинди-Хитойдаги Француз қуролли кучлари қўмондонлиги вакилларининг биринчи мажлиси бошланди.

Уруш ҳаракатларини тезроқ тўхтатиш учун кўрилиши лозим бўлган конкрет тадбирларни муҳокама қилиш истаги ҳақиқатан ҳам мавжуд бўлса, у ҳолда мана шундай кенгашни Вьетнамнинг ўзида ўтказиш фойдали ва зарурдир. Музокараларнинг ўз жойида ўтказилиши ҳамиша конкрет ва реалистик бўлиб чиқиши учун катта имкониятлар беради.

Биз шуни айтишимиз мумкинки, икки олий қўмондонлик вакилларининг мана шу учрашуви музокаралар олиб бориш воситаси блан Ҳинди-Хитойдаги урушни тўхтатиш йўлида қўйилган қадамдир.

Вьетнам халқи ва Вьетнам Халқ армияси ўз ватанпарварлик курашининг кейинги 8 йили давомида мустақиллик, бирлик ва демократия учун, ўз ватани учун ва Ҳинди-Хитойда ҳамда бутун дун'ёда тинчликни ҳимоя қилиш учун битмас-туганмас ғайрат блан курашиб келдилар ва курашмоқдалар. Вьетнам Халқ армияси Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг сиёсий йўлига мувофиқ, Жанва кенгашини қизғин суратда табриклайди ва бу кенгашга Ҳинди-Хитой халқларининг Франция халқининг ҳамда бутун дун'ёдаги тинчликсевар халқларнинг ғалабаси деб баҳо беради. Вьетнам Халқ армияси олий қўмондонлиги делегациясининг бугунги кенгашда ҳозир бўлганлиги Вьетнам Демократик Республикаси халқи ва ҳукуматининг мустақилликка, бирликка, демократияга ва тинчликка бўлган иродасини яна бир марта намойиш қилиб кўрсатади.

Вьетнам Халқ армияси олий қўмондонлигининг делегацияси бу кенгаш вазифаларининг муҳимлигини яхши билади. У, Жанвада икки томон ўртасида тузилган битимни амалга оширишда кенгашга имконият бериш ва шу блан бирга Ҳинди-Хитойда урушни тезроқ тўхтатиш, яраш битими тузиш, тинчликни қайтадан тиклаш мақсадида ҳар икки томон муҳокама қилишни зарур деб топган масалалар юзасидан Жанва кенгашининг муҳокамасига фойдали таклифларни тақдим этиш учун ҳам ўзининг бутун кучини сарф қилади.

* * *

ШАНХАЙ, 5 июль. (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги Вьетнамдаги икки қўмондонлик вакиллари ҳарбий кенгашининг биринчи мажлиси тўғрисида чиқарилган қўшма ахборотнинг текстини э'лон қилди. Ахборотда айтилишича, «биринчи мажлис қулай вазиятда ўтди. Ҳар икки делегация бошлиқлари ўзларининг кириш сўзларида ҳар икки халқнинг тинчликка интилаётганлигини айтдилар ва ҳар икки томон ҳарбий кенгашнинг муваффақиятли бўлиши учун яқин кунлар ичида бутун кучларини сарф қилишлари лозим, деб кўрсатиб ўтдилар».

Яна Вьетнам информация агентлигининг хабар беришича, икки делегация кенгашнинг вазифалари тўғрисида қуйидаги битимга келганлар: ҳарбий кенгаш қатнашчилари Жанва кенгашида муҳокама қилинаётган барча ҳарбий масалаларга тааллуқли таклифларни ўз жойида муҳокама қиладилар ва ўртага қўядилар; кенгаш Жанва кенгашида келишиб олинган ҳарбий шартларнинг бажарилиши тўғрисидаги қарорларни муҳокама этади ва қабул қилади; кенгаш жойдаги конкрет аҳволдан келиб чиқадиган ҳарбий масалаларни муҳокама қилади.

Ҳар икки делегация қуйидаги кун тартибини қабул қилди: Жанва кенгашида келишиб олинган шартлар доирасида ҳарбий асирлар масаласи, уруш ҳаракатларини тўхтатиш масаласи; ҳар икки томон қўшинлари тўпланадиган зоналарни ҳал қилиш; аралаш комиссия тузиш масаласи; Жанвадаги ҳарбий кенгашда кўтарилган масалалар ёки шу жойдаги ҳарбий кенгаш ўртага қўядиган масалалар.

ОСИЁДА ТИНЧЛИК ВА ХАВФСИЗЛИК УЧУН

ЖАКАРТА, 5 июль. (ТАСС). Индонезияда чиқадиган «Хариан ракьят» газетаси Осиё проблемаларига бағишланган редакцион мақоласида бундай деб уқтириб ўтади: эндиликда Осиё халқларини қизиқтираётган энг муҳим масалаларга икки хил қараш борлиги очиқ-ойдин ма'лум бўлди. Биринчи қараш Эйзенхауэр блан Черчилльнинг ахборотида ўз ифодасини топди, бу — уруш йўлидир, иккинчи қараш Неру блан Чжоу Энь-лай ахборотида ўз ифодасини топдики, бу — тинчлик йўлини очиб берадиган йўлдир. Осиё халқлари, деб ёзади газета, иккинчи йўлдан боришни хоҳлайдилар. Улар АҚШ бошчилик қилаётган мустамлакачи давлатларнинг агрессиясини қораламоқдалар. Улар «адҳват уруғи сочаётган ва уруш ваҳимаси блан муҳитни заҳарлаётган» америка империалистларига қарши чиқмоқдалар.

Газета хуш'ёрликни кучайтиришга чақирмоқда, чунки «Вашингтонда Шарқи-Жанубий Осиё ҳарбий иттифоқи тузиш ва Осиё халқларидан агрессив мақсадларда фойдаланиш планлари яна муҳокама қилинди».

«Хариан ракьят» газетаси Индонезия ҳукуматидан шу муносабат блан аниқ сиёсат юргизишни, «Неру блан Чжоу Энь-лай ўртасидаги битимни» сўзсиз ма'қуллашни, Индонезия халқининг миллий интилишларига қарши чиқаётган АҚШга нисбатан муносабатни қайтадан кўриб чиқишни талаб қилмоқда.

Неру блан Чжоу Энь-лайнинг музокаралари тўғрисида Ҳиндистон газетасининг ёзганлари

ДЕҲЛИ, 5 июль. (ТАСС). «Таймс оф Индиа» газетасида ҳинд журналисти К. Суббарайаннинг Хитой-Ҳиндистон ҳамкорлигига бағишланган мақоласи босилиб чиқди. Авторнинг ёзишича, Чжоу Энь-лай блан Нерунинг учрашуви «Осиё тарихида янги давр» очади. Бирқанча америка ва инглиз мухбирларининг зўр бериб уринишларига, бу учрашувнинг аҳамиятини камайтириб кўрсатганликларига ва шу блан ўз мамлакатларидаги жамоатчилик фикрини чалғитканликларига қарамай, дейилади мақолада, Осиёдаги икки бош министрнинг учрашуви жуда муҳим аҳамиятга эга эканлигига тезда ишонч ҳосил қилинади. Чжоу Энь-лай блан Неру «Осиё мамлакатлари ўртасида яқинроқ ҳамкорлик қилиш йўлларини ва воситаларини ўргандилар». Улар Ҳиндистон ва Хитой Халқ Республикаси, шунингдек «Осиёдаги ҳарбир мамлакат реконструкцияни амалга оширмоқ учун тинчликка ва осойишталикка мухтож эканлигини» уқтириб ўтдилар.

АНГЛИЯ БЛАН АМЕРИКА ЎРТАСИДА ШАРҚИ-ЖАНУБИЙ ОСИЁ ЮЗАСИДАН БЎЛАДИГАН МУЗОКАРАЛАР ҲАҚИДА

«Нью-Йорк геральд трибюн» газетасининг ёзганлари.

НЬЮ-ЙОРК, 5 июль. (ТАСС). «Нью-Йорк геральд трибюн» газетасининг Вашингтондаги мухбири Расселнинг берган хабарига қараганда, АҚШ блан Англия ўтган ҳафтада Эйзенхауэр блан Черчилль ўртасида эришилган келишувга биноан Шарқи-Жанубий Осиёда ҳарбий иттифоқ тузиш планлари ҳақида шу ҳафта ичида ғайри-расмий музокаралар бошлаш ниятидадирлар. Англия блан Америка ўртасида бўладиган бу музокараларнинг қачон бошланиши ҳозирча аниқ белгиланган эмас.

Расселнинг ёзишича, бу музокараларда қуйидаги масалалар муҳокама қилинади: «Биринчидан, бу шартномага қайси мамлакатлар қўшилиши керак; иккинчидан, бу мамлакатларни қандай қилиб танлаш керак ва уларни пактда қатнашиш учун ким таклиф қилиши лозим; учинчидан, бу иттифоқ бўйича қандай мажбуриятлар олиниши лозим».

Шимолий Вьетнамдаги аҳвол

ПЕКИН, 4 июль. (ТАСС). Синьхуа агентлиги хабар беради:

Вьетнам информация агентлигининг хабар беришига қараганда, кеча Вьетнам Халқ армиясининг қўшинлари Фу-Ли шаҳрини ишғол қилдилар ва шундай қилиб, Ханойнинг жанубидаги Ха-Нам вилоятини озод қилиб бўлдилар.

Француз қўшинлари Вьетнам Халқ армияси қисмларининг сиқуви остида Ха-Донг ва Ханой томон чекиндилар. Улар йўлда Вьетнам Халқ армиясининг қисмларининг хужумига дуч келдилар ва кўп талофот бердилар.

Ўрта денгизда Шимолий Атлантик блоки қуролли кучларининг маневрлари

АНҚАРА, 5 июль. (ТАСС). Туркия миллий мудофаа министрлигининг матбуот бюроси хабар беради: 19 июльда Ўрта денгизнинг марказий ва шимолий қисмларида Шимолий Атлантик иттифоқи қуролли кучларининг маневрлари бошланади. Бу маневрларда Туркия, АҚШ, Франция, Италия, Англия ва Грециянинг ҳарбий кемалари, шунингдек Америка, Англия ва Италиянинг авиация қўшинлари қатнашадилар.

Гватемаладаги аҳвол

НЬЮ-ЙОРК, 5 июль (ТАСС). Юнайтет Пресс агентлиги мухбирининг Гватемаладан берган хабаридан ма'лум бўлишича, Гватемала қуролли деҳқонларининг отрядлари транспортга, тош йўлларга ва кичикроқ қишлоқларга «ҳужумлар қилмоқдалар». «Ҳарбий хунта, — деб ёзади мухбир, — ҳужумлар бўлаётган районларда қуроллари бўлган деҳқонларни қамоққа олиб, қуролсизлантириш тўғрисида солдатларга буйруқ берди. Партизанларнинг айниқса Пуэрто-Барриос районида активлик кўрсатаётганликлари ма'лум бўлмоқда.

Грецияда совет ёзувчиларининг асарлари конфискация қилинди

АФИНА, 5 июль. (ТАСС). Буерда хабар берилишича, Греция охранкаси совет ёзувчиларидан И. Эренбургнинг «Парижнинг таслим бўлиши» ва Ю. Трифоновнинг «Студентлар» номли асарларининг Грецияда нашр этилган таржималарини конфискация қилган.

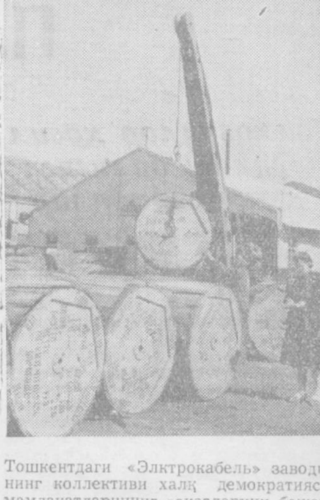

Тошкентдаги «Элктрокабель» заводининг коллективи халқ демократияси мамлакатларининг заказларини бажармоқда **Суратда:** заводнинг товароведи **Енгения Шатохина** Руминия Халқ Демократик Республикаси учун юбориладиган навбатдаги кабельларни жўнатиш олдидан рўйхат қилмоқда.

И. Душкин фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

СПОРТ

Тошкент спортчиларининг VII спартакиадасида

Ўтган якшанба куни Тошкент «Динамо» стадионида шаҳар VII спартакиадасининг тантанали очилиш маросими бўлди. Ташкилот комитетининг раиси ўртоқ Х. Юсупова спартакиада қатнашчиларини қизғин табриклади ва уларга спорт соҳасида муваффақиятлар тилади. VI спартакиада ғолиблари — Ленин район вакиллари спартакиада байроғини кўтардилар.

Дастлаб мотоциклчилар, сузувчилар ва енгил атлетикачилар мусобақага киришдилар. 100 метрга югуришда хотин-қизлар ўртасида Л. Склярова (Ленин райони) биринчи ўринни эгаллади. У, 100 метр масофани 12,9 секундда босиб ўтди.Эркаклар орасида шу масофага югуриш бўйича Тошкент чемпиони номини Фрунзе районининг вакили Г. Сенькин (11,3 секунд) олди.

Г. Брушко (Марказий район) ядрони 13 метр 08 сантиметрга ирғитди ва биринчи ўринни олди. Ёш спортчи В. Ломакин (Куйбишев райони) ядрони 12 метр 28 сантиметрга ирғитиб, иккинчи ўринни олди.

Эркаклар ўртасида 800 метрга югуриш мусобақаси қизғин ўтди. Бунда Марказий район вакили В. Федосеев ғолиб чиқди (2:02,6 секунд). Югуриб келиб баландликка сакраш бўйича мусобақада 185 сантиметр баландликка сакраган Красильников биринчи ўринни эгаллади.

Хотин-қизлар ўртасида югуриб келиб узунликка сакраш бўйича 5 метр 33 см. натижа кўрсатган А. Минина биринчиликни олди. Диск улоқтиришда Л. Скацкая ғолиб чиқди. Унинг улоқтирган диски 37 м 75 см га бориб тушди.

5000 метрга югуриш бўйича мусобақа қизғин курашлар блан ўтди. Бунда республика рекордчиси Исмоилов биринчи ўринни эгаллади (15:46,6 секунд).

Сталин номли паркдаги «Буревестник» сув станциясида бўлиб ўтган сузиш мусобақасида Ленин район вакиллари ғалаба қозондилар. Мотокроссда ҳам шу район мотоциклчилари биринчи ўринни олдилар.

Горький номли паркда штанга, бокс ва кураш бўйича, «Динамо» стадионида спорт гимнастикаси бўйича мусобақалар ўтказилди. Мусобақанинг биринчи куни якунланганда Марказий район спортчилари биринчи ўринда бораётганлиги ма'лум бўлди.

Мусобақалар давом этмоқда.

Б. АРКАДЬЕВ,
А. ЕГОРОВ.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 7/VII да **Қутлуғ қон**, 8/VII да **Ҳамза.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (қишки бино) — 7/VII да **Тоҳир ва Зуҳра.**

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

НАВОИЙ номли—эрталаб соат 11 да **Оқариб кўринар ёлғиз елкан.**

«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» —кеч соат 10 да **Мардлар майдони.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

СОБИР РАҲИМОВ номли — **Ўнбеш ёшли капитан.**

«9-НЧИ МАЙ» — **Парм ибодатхонаси** (2-нчи серия).

ПУШКИН номли — **Мардлик мактаби.**

«ОКТЯБРЬ» — **Ёввойи Бара.**

«Узглавобувь»нинг Тошкентдаги 1-НЧИ ПОЙАФЗАЛ ФАБРИКАСИ

Оёқ кийимларини

(тагчарм ва пошналарни)
иссиқ вулканизация усули блан
РЕМОНТ ҚИЛАДИ

Заказлар қуйидаги жойларда қабул қилинади: 1) Богдан Хмельницкий кўчаси, 8-нчи уйда — ҳар куни соат 9 дан 18 гача, 2) Киров кўчаси, 23-нчи уйда (2-нчи пойафзал фабрикасининг ательеси) — якшанба ва чоршанба кунларида соат 10 дан 13 гача.

Четэл касаба союзлари вакилларининг Ўзбекистонда бўлиши

СССР Касаба союзлари XI с'ездининг ишида қатнашган четэл касаба союзлари вакилларининг бир группаси Ўзбекистонда тўрт кун бўлди. Меҳмонлар орасида Индонезия касаба союзлари Марказий федерациясининг вакили Мунир бошлиқ Индонезия касаба союз делегациясининг а'золари, Сурия ишчилари Конгрессининг секретари Х. Алхаририй, Ливан босмахона ишчилари касаба союзининг раиси С. Мумне бор.

Четэл касаба союзларининг вакиллари совет Ўзбекистони меҳнаткашларининг ҳаёти блан жуда қизиқиб танишдилар. Тошкентда улар Ворошилов номидаги қишлоқ хўжалик машинасозлик заводида ва Сталин номидаги тўқимачилик комбинатида, Молотов номидаги медицина институтида ва маданий оқартув муассасаларида, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясида бўлдилар. Меҳмонлар Бутун Иттифоқ пахтачилик илмий текшириш институтининг механизация ва агротехника станциясига ва Янгийўл районидаги Сталин номли колхозга бордилар, Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диний бошқармасида бўлиб, муфти Эшон Бобохон Ибн Абдулмажидхон блан учрашдилар.

Четэл касаба союзларининг вакиллари ЎзТАГ мухбири блан суҳбатда ўзларининг Ўзбекистонда олган таассуротларини сўзлаб бердилар.

— Мен Совет Ўзбекистонини ўз кўзим блан кўришни жуда хоҳлаган эдим, чунки яқин ўтмишда чор Россиясининг мустамлакаси бўлган бу мамлакат Сурияданҳеч нарса блан фарқ қилмас эди, Сурия эса ҳозир ҳам империалистлар зулми остида эзилмоқда, — деди Сурия ишчилари Конгрессининг секретари Х. Алхаририй. — Бу ерда кўрганларим менга жуда чуқур та'сир қилди. Тошкент корхоналари блан танишув, колхозни бориб кўриш, Ўзбекистон Фанлар академиясининг олимлари блан бўлган суҳбатлар ва бошқа кўрган нарсаларимиз ўз мамлакатининг ҳақиқий хўжайини бўлиб қолган ўзбек халқи экономика ва маданиятни ривожлантиришда катта тараққиётга эришганлигини очиқ ва равшан кўрсатди. Бу тараққиёт жуда катта аҳамиятга эга. У мустамлака мамлакатларининг халқларига, империализмга қарши курашда, демократия учун курашда янги куч беради.

Х. Алхаририй халқ маорифи соҳасида Ўзбекистонда амалга оширилаётган катта ишлар тўғрисида алоҳида завқ блан гапирди, республикада 36 та олий ўқув юрти ташкил қилинганлиги Совет давлати миллий сиёсатининг жуда катта ютуғи эканлигини уқдириб ўтди.

Х. Алхаририй ўз сўзининг охирида бундай деди:

— Ўзбекистонда биз Совет Иттифоқи халқлари қардошларча дўстлигининг ажойиб самараларини, улуғ рус халқининг республикага бераётган катта ёрдамининг самараларини кўрдик. Шу блан бирга совет кишилари ҳамма халқлар блан тинчликда ва дўстликда яшашни чин кўнгилларидан истаганликларига қат'ий ишондик.

Индонезия касаба союз делегациясининг раҳбари Мунир матбуот учун берган ўз баёнотида айтдики, экономика ва маданиятни ривожлантиришда ўзбек халқи эришган муваффақиятлар жуда катта, бу муваффақиятлар совет тузумининг буюк афзалликларини кўрсатучи ёрқин далилдир. У ўзбек халқининг маданияти юксалганлиги тўғрисида гапириб бундай деди:

— Ўзбек халқи ўз тараққиётида олға томон жуда катта қадам қўйганлиги биз, Индонезия делегацияси а'золарида зўр таассурот қолдирди. Республика аҳолисининг кўп қисми ўз она тилида гапиришини ва ўқишини, ўз миллий одатларини сақлаб қолаётганлигини, ҳукумат эса миллий маданиятни ривожлантириш учун ҳамма чораларни кўраётганлигини биз ўзимиз кўрдик. Мана шуларнинг ҳаммаси миллий масалани тўғри ҳал қилиш учун Совет тузуми катта имкониятлар бераётганлигини кўрсатади.

Мунир ўз баёнотида та'кидлаб ўтдики, делегация а'золари Совет Иттифоқида диндор мусулмонлар гўё қувғун қилинаётганлиги тўғрисида капиталистик мамлакатларда тарқатилаётган хабарлар ёмон ният блан қилинаётган туҳматдан иборат эканлигини ўз кўзлари блан кўриб ишондилар.

Ливан босмахона ишчилари касаба союзининг раиси С. Мумне ўз таассуротлари тўғрисида бундай деди:

— Бутун Совет Иттифоқидаги каби Ўзбекистонда кўрганларимдан менга айниқса кўп та'сир қилган нарса шу бўлдики, совет жамияти шароитида одам асосий бойликдир. Совет тузумига муҳаббат блан қарамасдан илож йўқ, чунки бу тузум халқ манфаатларини ҳимоя қилмоқда, аҳолининг турмуш даражасини узлуксиз яхшилаб боришни ўз олдига мақсад қилиб қўйган.

Сўнгра Мумне қуйидагиларни айтди:

— Мен Ўзбекистонда кўп кишилар блан сўзлашдим, аҳоли ўртасидаги турли табақаларнинг вакиллари блан учрашдим. Совет кишилари тинчликни ва барча халқларнинг бахтли — саодатли бўлишларини чин кўнгилларидан истаганликлари менга тамомила равшан бўлди.

Четэл касаба союзларининг вакиллари ўзларини меҳмондўстлик блан кутиб олган, дўстона муносабатда бўлган ўзбек халқига қизғин миннатдорчилик билдирдилар.

Четэл касаба союзларининг вакиллари 4 июльда самолётда Москвага жўнадилар. (ЎзТАГ).

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси, № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 оркали Партия турмуши бўлими — 136, Пропаганда бўлими — 157. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 136, Хатлар бўлими — 132 Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими — 38142

Р 01782. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1387.